

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 212 (8235) CÜMƏ AXŞAMI, 26 sentyabr 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

İslahatlar ümumi daxili məhsulun artımında da özünü göstərir

Son 8 ayda keçən ilin eyni dövrünə nisbətən 2,4 faiz çox ÜDM istehsal olunub

Məlum olduğu kimi, dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra Azərbaycan iqtisadiyyatı dirçəlməkdə neft amili mühüm rol oynadı. "Əsrin müqaviləsi" imzalandıqdan üç il sonra - 1997-ci ilin noyabrında ilk neft hasil olundu və əldə edilən vəsaitdən müxtəlif sahələrin inkişafına sərf edildi.

Son 16 ildə ölkənin ümumi inkişafının təmin edilməsi üçün iki sahəyə xüsusi diqqət yetirildi. Birincisi, neftdən əldə edilən gəlirdən digər sahələrin inkişafı üçün istifadə edilməsi, ikincisi, bu məqsəddə çatmaq üçün dərin islahatların aparılmasıdır. Paralel həyata keçirilən bu iqtisadi siyasət qısa müddətdə öz nəticəsini verdi.

Ötən il ümumi daxili məhsul 1,4 faiz artıb. Dünyada baş verən mürəkkəb geosiyasi proseslərə nəzər yetirdikdə görürük ki, bu, yaxşı nəticədir. Həmin dövrdə qeyri-neft sektorunda inkişaf 1,8 faizdir. Qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı 9,1 faiz artıb. İnflyasiyanın səviyyəsi 2,3 faizdir, əhalinin gəlirləri 9,2 faiz çoxalıb. Kənd təsərrüfatında artım 4,6 faiz olub.

Cari ilin 6 ayında da qeyri-neft sektorunda daha yüksək artım qeydə alınıb. Söz-

süz ki, bu da aparılan uğurlu sosial-iqtisadi siyasətin nəticəsidir. Prezident İlham Əliyev sosial-iqtisadi sahə ilə bağlı keçirilən müşavirədə cari ilin birinci yarısında ölkədə qazanılan uğurları yüksək olduğunu vurğulayaraq demişdir: "İqtisadiyyatımız bu ilin altı ayında 2,4 faiz, qeyri-neft sektorumuz 3,2 faiz artmışdır. Ən sevinçli göstərici qeyri-neft sektorunda sənayesindədir. Burada artım 15,7 faizdir. Bu, onu göstərir ki, son illərdə sənayeləşmə siyasətimiz gözəl nəticələr verir. Sənayemizin qeyri-neft sektoru rekord addımlarla irəliləyir... Kənd təsərrüfatında da rekord göstəricilər əldə edildi. Kənd təsərrüfatı bu ilin altı ayında 13 faiz artmışdır, xüsusilə bitkiçilik hesabına. Bitkiçilik 25 faiz artmışdır".

İqtisadi sahədə əldə edilən uğurlar ticarət dövrüyyəsi-

nin də artmasına imkan yaradıb. Hesabat dövründə ticarət dövrüyyəsi 20 faizdən çox artıb. Bununla yanaşı, qeyri-neft sektorunun inkişafı xarici ticarətdə qeyri-neft məhsullarının ixracının 15 faiz artmasına imkan yaradıb.

Aparılan iqtisadi islahatların əsas məqsədi ölkənin ümumi inkişafına nail olmaqla qeyri-neft ixracını artırmaqdır. Odur ki, qeyri-neft sənayesinin inkişafına xüsusi önəm verilir. Bu məqsədlə 9 sənaye park və məhəllələrinin fəaliyyətə başlaması planlaşdırılıb. İndi onların bir çoxunda yüksək keyfiyyətli məhsul istehsal olunur, daxili bazarın tələbatı ödənilməklə bərabər, xarici bazar da ixrac edilir.

Həmin sənaye parkları və məhəllələrində 78 rezident qeydiyyatdan keçib, 45 rezident fəaliyyətə başlayıb. Nəzərdə tutulan 6,4 milyard manat sərmayədən 5,7 milyard manatı faktiki olaraq qoyulub. Həmin layihələrin yerinə yetirilməsi nəticəsində 11 mindən çox yeni iş yeri açılıb. Həmin layihələrin icrası sayəsində 1,5 milyard manatlıq məhsul istehsal olunaraq 300 milyon manatlıq ixrac edilmişdir.

Ardı 5-ci səh.

Dövlət vətəndaşlarının rahatlığına xüsusi diqqət yetirir

Sentyabrın 25-də Bakı Nəqliyyat Agentliyinin "Koroğlu" Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər.

Son illərdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda sürətli sosial-iqtisadi inkişafın təmin olunması istiqamətində nəhəng layihələr icra edilir. Bütün bunlar vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına, insanların rahatlığının, təhlükəsizliyinin təmin olunmasına yönəlib. Hazırda ölkədə keyfiyyətli ictimai nəqliyyat xidmətlərinin göstərilməsi ilə bağlı görülən işlər də məhz bu amildən qaynaqlanır.

Prezident İlham Əliyevin tapşırıq və göstərişlərinə əsasən, son illərdə nəqliyyat parkının müasirləşdirilməsi, sərnişinlərin müntəzəm marşrut avtobuslarından təhlükəsiz və rahat istifadəsinə təşkil etmək məqsədilə bir sıra layihələr icra olunub. Bu layihələrdən biri də ictimai nəqliyyat sistemində yenilik olan Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzlərinin - HUB-ların yaradılmasıdır. Bu konsepsiyada əsas məqsəd sərnişinlərin rahat gediş-gəlişinin təmin edilməsi, şəhərdə nəqliyyatın mobilliyinə nail olunması, Bakının mərkəzi hissəsində nəqliyyat sıxlığının aradan qaldırılmasıdır. Bu layihənin icrası vətəndaşların rahatlığı ilə yanaşı, sərnişindəşimada təhlükəsizlik baxımından da mühüm rol malikdir.

Bakı Nəqliyyat Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Vüsal Kərimli "Koroğlu" Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzində yaradılan şərait barədə dövlət başçısına və birinci xanımına məlumat verdi.

Qeyd etdi ki, Heydər Əliyev və Ziya Bünyadov prospektlərinin kəsişmə nöqtəsi, Böyükşor qovşağı, eləcə də metronun "Koroğlu" stansiyasının yaxınlığındakı bu Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi ilk HUB olaraq 2016-cı ildə təşkil edilmişdir. Pilot layihə olaraq mərkəz əvvəlcə yüngül konstruksiyalardan hazırlanmışdı. Lakin sonradan əhəlidən gələn müraciətlərlə əlaqədar "Koroğlu" HUB 2019-cu ildə əsaslı şəkildə yenidən qurulub və burada müasir nəqliyyat infrastrukturunu yaradılıb.

Dövlət başçısının tapşırığına əsasən, agentlik tərəfindən Bakı şəhərinin əsas giriş-çixış ərazilərində 5 böyük HUB təşkil edilmiş, şəhər və qəsəbələrdə isə 6 kiçik HUB-in yaradılması planlaşdırılır. Bütün mərkəzlərdə buradakı kimi ən yüksək şərait yaradılacaq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Əlbəttə, biz bu sahəyə böyük diqqət göstəririk. Çünki vətəndaşların rahatlığı hər şeydən üstündür. Ona görə ən müasir avtobuslar alınır, nəqliyyatla və təhlükəsizliklə bağlı çox ciddi tədbirlər görülür. Bu işləri davam etdirin. Şəhərimizin hər bir yerində ən yüksək səviyyəli nəqliyyat şəraiti yaradılmalıdır.

Məlumat verildi ki, paytaxtın yollarında yeni səkilər salınıb, görmə əngəlli vətəndaşlar üçün şərait yaradılıb. Hökumət evinin arxasında pilot layihə kimi velosiped yolumun salınması nəzərdə tutulur.

Ardı 2-ci səh.

Möcüzələr, gözəlliklər və inkişaf ölkəsi

İqtisadi yüksəlişi ilə dünyanı təəccübləndirən Çin Azərbaycanla münasibətlərdə dostluq və tərəfdaşlıq prinsiplərindən çıxış edir

Qədim tarixə və zəngin mədəniyyətə malik olan Çin haqlı olaraq müasir sivilizasiyanın beşliklərindən biri sayılır. Əsrlər boyu çinlilər bəşəriyyətin inkişafına böyük töhfələr veriblər. İpəyi, farforu, kağızı və digər faydalı məhsulları bəşəriyyətə bəxş edənlər məhz onlardır. Çinin tarixi abidələri möcüzələr hesab olunur, bir çox təbiət mənzərələri füsunkarlığı ilə heyran edicidir. Böyük Çin səddi qədimdən bu ölkənin zamanla tabe olmayan qiymətli simvolu hesab olunur və Yer üzündə kosmosdan müşahidə edilən yeganə abidədir.

Yoxsulluqdan dünyanın ikincisinə qədər

Çindən danışarkən Konfutsi təliminə toxunmaq mümkün deyil. Çünki Konfutsiçilik həm siyasət, həm inzibati sistem, həm də iqtisadi və sosial proseslərin ali nizamlayıcısı - bir sözlə, tam çinli həyat tərzinin əsası, Çin sivilizasiyasının mahiyyəti idi. İki min beş yüz ildən artıq zaman ərzində Konfutsiçilik çinlilərin şüur və hisslərini formalaşdırmış, onların etiqadlarına, psixologiyasına, davranışına, təfəkkürünə, qavrayışına, məişətinə və həyat tərzinə təsir etmişdir.

Ardı 4-cü səh.

Müasir dünyamızda öz istəyi ilə, yaxud istəməyərək hərbi münaqişəyə cəlb olunmuş hər hansı bir ölkə üçün sülhü qazanmaq əsas şərtdir. Çünki tarixə nəzər salsaq, görürük ki, əslində heç bir müharibə konkret bir tərəfin qələbəsi ilə tamamlanmır. Onun nəticələri həmişə qeyri-müəyyən olur. Geopolitik maraqlardan, döyüş vəziyyətdən asılı olaraq bu nəticələr hər hansı bir tərəfin xeyrinə dəyişə bilər. Yaxud söndürülmüş sayılan münaqişə ocaqlarının bir anı içində yenidən alovlanması da bəzi ölkələrdə tez-tez müşahidə etdiyimiz haldır. Sülh isə onun dəyərini dərk edən, sülh dövründən səmərəli istifadə etməyi bacaran hər bir ölkəyə yalnız fayda gətirir. Bu baxımdan, fikirlərimizi konkretləşdirərək belə deyə bilərik ki, müharibənin əsl qalibi sülhü qazanan tərəfdir.

Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinə fundamental elmi baxış

Diplomatik sənədlərdə qazanılan qələbələr

Hərbi münaqişələrin taleyini həll edən, tərəfləri sülhə gətirən əsas nəticələr düşmənlə döyüşlərdən daha çox diplomatik sənədlərdə həll olunur. Ermənistanın ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində münaqişəyə cəlb olunmuş Azərbaycan 1994-cü ilin 14 mayında atəşkəs sazişinə imza atarkən bu amili nəzərə almışdı. Böyük dövlət xadimi, Ulu Öndər Heydər Əliyev o dövr üçün son dərəcə vacib olan bu sazişə razılıq verərək əsas götürürdü ki, cəbhə xəttində hərbi əməliyyatların dayandırılması danışıqlar prosesinin daha da fəallaşdırılması üçün əlverişli şərait yarada və münaqişənin siyasi yolla həllinə nail olmağa əsas verə bilər. Azərbaycan atəşkəs dövründə bu prinsipi, sülh niyyətinə sadıq qalsa da, əfsuslar olsun ki, Ermənistanın hakim dairələrinin cəmiyyətin radikal millətçi təbəqələri və diaspor tərəfindən dəstəklənən pozucu siyasəti ötən 25 il ərzində Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə imkan ver-

mədi. Bütün bu illərdə münaqişə regionunda sülhə və təhlükəsizliyə ciddi təhdid mənbəyi olaraq qaldı.

Amma bütün bunlara rağmen Ulu Öndər Heydər Əliyevin atəşkəs sazişi bağlanarkən özünəməxsus müdrikliklə nəzərə aldığı perspektivlər Azərbaycanı öz yaxın hədəflərinə yetirdi. Cəbhə bölgəsində atəşkəsə nail olunması o dövrdə müstəqilliyini yenidən əldə etmiş, sayəsiz-hesabsız sosial-iqtisadi, siyasi problemlərlə üz-üzə qalmış ölkəmizə bütün resursları dövlət quruculuğu proseslərinə yönəltməyə imkan verdi.

Azərbaycanın müstəqillik illərində yürütdüyü müstəqil xarici və sosial-yönümlü daxili siyasət, neft-qaz ehtiyatlarından pragmatik şəkildə istifadə onu haqlı olaraq bütün dünyada hörmət qazanmış müasir, sabit inkişaf edən dövlətə çevirdi. Ölkəmiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında tarixinin ən qüdrətli mərhələsinə qədəm qoydu. Eyni zamanda respublikamız diplomatik cəhəddə öz mövqelərini gətirdikcə möhkəmləndirdi və düşməni üzərində üstünlüyü ələ almağa nail oldu.

Təcavüzkarın ifşası

Keçmiş Sovet İttifaqından miras qalmış Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq prinsiplərə uyğun ədalətli həlli Azərbaycan dövlətinin xarici siyasətinin ən mühüm prioritetidir. Münaqişənin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini tapması üçün Prezident İlham Əliyev çoxşaxəli siyasət həyata keçirir və bu, hər bir istiqamət üzrə ölkəmizi öz strateji məqsədlərinə yaxınlaşdırır. Azərbaycan bir tərəfdən sülh danışıqlarına sadıq olmağa davam edir, münaqişənin həlli üçün bütün imkanlardan istifadə etməyə çalışır, digər tərəfdən, ölkəmizdə ordu quruculuğu uğurla həyata keçirilir, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyüş qüdrəti ildən-ile yüksəlir. Təkcə bir faktı xatırlatmaq yerinə düşərdi ki, ordumuzun 2016-cı ilin aprelinde düşmənin ardıcıl təxribatlarına qarşı sarsıdıcı əks-həmləsi Ermənistan Serj Sarkisyan hakimiyyətinin laxlamlasına səbəb oldu. Təcavüzkar

mövqeyinə görə bütün global layihələrdən, sosial-iqtisadi inkişaf proseslərindən kənarda qalmış Ermənistan ətraf əldə etməkdən təcrübə olmasın, vəziyyətinin gəlməkdə ağırlaşması, küncə sıxılması siyasətini də Azərbaycan uğurla davam etdirir. Ölkəmizin tərəqqisi, qazandığı mühüm tarixi nailiyyətlər fonunda düşmənin belə bir ağır duruma salınması və illərdir ki, bu böhran vəziyyətindən çıxmasına imkan verilməməsi çox mühümdür. Bütün bunlarla bərabər Azərbaycan təcavüzkarın bütün dünyada ifşası, Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin beynəlxalq aləmə çatdırılması, bu münaqişənin tarixi köklərinin, indiki vəziyyətinin səbəblərinin, həlli perspektivlərinin ictimaiyyətə düzgün, obyektiv verilməsi işini də uğurla davam etdirir. Bu məqsədlə beynəlxalq tədbirlər həyata keçirilir, nüfuzlu xarici qurumlarla fəal iş aparılır, tarixi həqiqətlərimizlə bağlı geniş tədqiqatlar davam etdirilir, gələcək üçün mühüm elmi-tarixi, siyasi əhəmiyyət kəsb edən sanballı kitablar nəşr olunur.

Dövlət xadimi və alim baxışının vəhdəti

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev bu ilin avqustunda işıq üzü görmüş "Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi: problemin mənbələri və nizamlanma perspektivləri" adlı kitabı da bu istiqamətdə parlaq nümunə yaradan dəyərli əsərdir. Bəri başdan qeyd edək ki, bu kitab görkəmli nəzəriyyəçi alimin indiyədək gərgin zəhmət, yüksək tədqiqatçı əzmi və milli təəssübkeşliklə ərsəyə gətirdiyi tarixi əsərlərinin mənfiqatı davamıdır.

Ardı 3-cü səh.

Dövlət vətəndaşlarının rahatlığına xüsusi diqqət yetirir

Əvvəli 1-ci səh.

Yolun 100 metrlik hissəsi artıq hazırdır. İndi velosiped yolunun örtüyü ilə bağlı təcrübələr aparılır. Bu yolun salınmasında əsasən yerli materiallardan istifadə edilir. Bakı şəhərində ümumilikdə 18,5 kilometrlik, ilk mərhələdə isə 7,5 kilometrlik velosiped yolunun salınması nəzərdə tutulur.

Diqqətə çatdırılıb ki, şəhərdə parklanma ilə əlaqədar ilkin mərhələdə 600-dək yer müəyyənləşdirilib. İndi bu istiqamətdə infrastruktur işləri görülür.

Sonra dövlət başçısı və birinci xanım platformalarda və gözləmə zallarında yaradılan şəraitlə maraqlandılar.

Bildirildi ki, burada dörd platformadan ibarət avtobus terminalı inşa edilib. Platformalarda müasir informasiya texnologiyaları avadanlığı, havalandırma

sistemi ilə təchiz edilmiş 10 gözləmə zalı var. Gözləmə zalları Azərbaycanın elm, ədəbiyyat, mədəniyyət, incəsənət, tarix, idman sahələrində əldə etdiyi uğurları, zəngin dəyərləri əks etdirən yazılı və qrafik məlumatlar əsasında tərtib edilib. Hər bir zalda maarifləndirici məlumatlarla yanaşı, kitab rəfləri də quraşdırılıb. Gözləmə zalları ilə yanaşı, mərkəzdə 5 köşk, 1 idarəetmə otağı, tibb məntəqəsi, ana və uşaq otağı inşa edilib. Zallar içməli su ilə də təmin olunub.

Ətraf kənd və qəsəbələri şəhər mərkəzi ilə birləşdirən 30 müntəzəm marşrut xətti üzrə 430-a yaxın avtobusun fəaliyyət göstərdiyi mərkəzin xidmətlərindən gün ərzində 270 min nəfərə yaxın sərnişin istifadə edəcək. Ümumilikdə isə gün ərzində Bakı şəhərində 2,2 milyon sərnişin daşınır. Burada hər bir marşrut xətti üzrə avtobuslar üçün daya-

naçaq yeri müəyyən edilib, məlumatlandırıcı lövhələr yerləşdirilib.

Paytaxtın avtobus parkının yenilənməsi məqsədilə Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən 300 yeni avtobus sifariş olunub. Avtobuslardan 168-i artıq BNA-ya təhvil verilib. Oktyabrın sonunda avtobusların sayı 200-ə çatdırılacaq. Ümumilikdə bütün avtobusların ilin yekununda təhvil verilməsi planlaşdırılıb.

Prezident İlham Əliyev burada yaradılmış şəraiti yüksək qiymətləndirdi.

Mərkəzin əsas özəlliklərindən biri də ərazidəki istirahət parkıdır. Parkda qurulan ən müasir işıqlandırma sistemi gecələr buraya xüsusi gözəllik bəxş edir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Biz bu parkı mənim təşəbbüslə bir neçə il bundan əvvəl yaratmışıq. İndi bura göz-

zəl bir istirahət zonasıdır. Bu da parka bitişik olan bir yerdirdi. Burada gözəl şərait var. Biz böyük bir ərazini ictimai yerə çevirdik. Çünki bəzi fikirlər var idi ki, burada tikinti aparılsın, binalar tikilsin. Mən icazə vermədim, dedim ki, bura vətəndaşların rahatlığı üçün gözəl ictimai zona olmalıdır. İndi bura böyük ərazidir. Şəhərin mərkəzində yeni gözəl istirahət və nəqliyyat mərkəzi yaradılıb.

Sonra dövlət başçısı və birinci xanım Türkiyənin BMC şirkətinin istehsalı olan avtobusa baxdılar.

Məlumat verildi ki, sərnişindəşimə tələblərinə tam cavab verən bu avtobuslar rahatlığı ilə fərqlənir. Avtobusların ən üstün cəhəti onun sıxılmış təbii qaz mühərriki olmasıdır. "BakuBus" MMC üçün əvvəllər sifariş edilən avtobuslar 300 ki-

lometr məsafə qət edə bildirdisə, sıxılmış təbii qaz mühərriki avtobuslarda bu məsafəni 600 kilometrədək artırmaq mümkün olub. Bu avtobusların salonu və mühərrik sistemi tamamilə dəyişdirilib. Yirmiyə altı oturmaq yeri olan avtobusların ümumi sərnişin tutumu yüz nəfərlikdir.

Prezident İlham Əliyev əlavə müasir avtobusların alınması ilə bağlı tapşırıqlarını verdi.

Qeyd edək ki, "Koroğlu" Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi istər yol hərəkətinin təşkili, istərsə də sərnişindəşimə sahəsində müsbət töhfə verəcək. Bu mərkəz şəhərdaxili və şəhərlərarası avtobuslar, metro və demir yolu nəqliyyatı kimi ictimai nəqliyyat növlərini birləşdirən və onların arasında daşımaları asanlaşdıran nəqliyyat infrastrukturudur. HUB konsepsiyası əsasən şəhəratrafi ərazilərdən şəhər mərkəzinə gələn avtobusların hərəkətinin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təşkili, həmçinin sərnişindəşimədə səmərəli idarəetmənin və nəzarət mexanizminin gücləndirilməsində mühüm rol oynayır.

Son illərdə dövlət başçısının sərəncamlarına, tapşırıq və göstərişlərinə uyğun olaraq, Bakının qəsəbə və kəndlərində müasir yollar salınır, orada yaşayanların sosial məsələlərinin həlli üçün konkret addımlar atılır. Bu mərkəzin yaradılması da bu istiqamətdə atılan addımların ardıcıl xarakter aldığı göstərir. Belə ki, bu infrastruktur Bakının qəsəbələrində yaşayanların şəhər mərkəzinə, həmçinin əks istiqamətə rahat və təhlükəsiz hərəkətinin təmin etməklə ümumilikdə paytaxtda sərnişindəşimə xidmətinin müasirləşdirilməsinə töhfə verəcək.

ATƏT-in İnsan Ölçüsü üzrə növbəti illik sessiyası çərçivəsində Azərbaycanın Alban-Udi Xristian dini icmasının tədbiri keçirilib

Varşavada keçirilən ATƏT-in Demokratik Təsəvvürat və İnsan Haqları Bürosunun İnsan Ölçüsü üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə həsr olunmuş növbəti illik sessiyası çərçivəsində sentyabrın 24-də Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi Xristian dini icması tərəfindən "Udülərin dini etiqad məsələsi: Azərbaycan timsalında" mövzusunda əlavə tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Alban-Udi Xristian dini icmasının sədri Robert Mobilı slaydlar vasitəsilə iştirakçılara Qafqaz Albani-

yasının xristianlıq dövrünün maddi-mədəni irsi barədə ətraflı məlumat verib. O bildirib ki, Azərbaycanda xristianlıq hələ İsa Məsihin həvariləri dövründə yayılmağa başlayıb, I əsrdə Şəkinin Kiş kəndində Qafqazın ən qədim kilsəsinin əsası qoyulub. Xristianlığın dövlət dini səviyyəsinə qaldırıldığı ilk dövlətlərdən birinin məhz Qafqaz Albaniyası olduğu iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb.

R.Mobilı vurğulayıb ki, erməni qriqorian kilsəsi əsrlərboyu Alban Həvari Kilsəsinə qışqarıqla yanaşı, dövrün hegemon dövlətlərinin vasitəsilə bu kilsəyə qarşı məkrli fəaliyyət göstərib. Nəticədə çar Rusiyası dövründə, yəni 1836-cı ildə Alban Həvari Kilsəsi ləğv edil-

lib, onun dini təsisatları erməni kilsəsinin təbəçiliyinə verilib. İc-

ma sədri qeyd edib ki, Azərbaycan xalqı müstəqilliyini yenidən

qazandıqdan sonra udilər öz dini ənənələrini bərpa edib, bu sahədə dövlətin böyük diqqət və qayğısı ilə əhatə olunublar.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Mətbuat Xidməti münasibətlər, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Etibar Nəcəfov çıxış edərək Azərbaycan dövlətinin multikulturalizm siyasəti çərçivəsində ölkədə yaşayan bütün etnik və dini azlıqlara, o cümlədən udilərə öz adət-ənənələrinin, mədəni xüsusiyyətlərinin qorunması və inkişafı sahəsində hər cür şəraitin yaradıldığını qeyd edib. O, dövlətin göstərdiyi diqqət və qayğıya nümunə kimi udülərin ölkəmizdə kompakt şəkildə yaşadığı Qəbələ rayo-

nunun Nic qəsəbəsini göstərib. Şöbə müdiri dövlət dəstəyi ilə qəsəbədə yeni məktəb binalarının tikildiyini, burada ibtidai siniflərdə udi dilinin tədris olunduğunu, həmin məqsədlə müvafiq dərslərin hazırlandığını vurğulayıb.

E.Nəcəfov udülərin dini etiqad azadlığının təminatı sahəsində həyata keçirilən tədbirlərdən də bəhs edib. O, alban kilsələrinin təmir-bərpa olunduğunu, Qəbələ və Oğuz rayonlarında Alban-Udi Xristian dini icmalarının dövlət qeydiyyatına alındığını, həmin icmalara dövlət tərəfindən maliyyə yardımının ayrıldığını, 2013-cü ildə Alban-Udi kilsəsinin dirçəlişinin 10 illiyinə və Qafqaz Albaniyasında xristianlığın rəsmi din kimi

qəbul edilməsinin 1700 illiyinə həsr olunmuş bayram tədbirinin keçirildiyini qeyd edib.

Çıxışın yekununda E.Nəcəfov Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində erməni şovinistləri tərəfindən irdinin tarixi, maddi-mədəni irsinin məhv edildiyini bildirib, onların alban xristian irsini mənimləmək məqsədilə tarixi saxtakarlığa yol verdiklərini, o cümlədən Qafqaz Albaniyası dövründən qalan daş kilsələr üzərindəki alban dilində olan yazıları ermənicə yazılarla əvəz etmələri haqqında faktları tədbir iştirakçılarına diqqətinə çatdırıb.

Sonda tədbir iştirakçılarına maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Əvvəlki 1-ci səh.

Akademik Ramiz Mehdiyev tariximizin yalnız müasir deyil, əvvəlki mərhələlərinin də konseptual şəkildə araşdırılması işini yerinə yetirir, milli həqiqətlərə ayna tutur, əsərlərinin ruhu, məsələlərə baxış bucaqları ilə tədqiqatçılara düzgün istiqamət verir. O, öz əsərlərində görkəmli şəxsiyyətlərimizlə bağlı araşdırmalara da geniş yer ayırır, tarixin dərin qatlarından bəzi ziddiyyətləri, mübahisəli məqamları alim zəkası işığında aydınlığa çıxır.

Bu baxımdan, akademikın son 10 ildə beynəlxalq elmi ictimaiyyətə təqdim etdiyi "Gorus-2010: absurd teatr mövzümü", "Şah İsmayıl Xətai ali məramlı şəxsiyyət kimi", "Tarixi idrakin emiliyi probleminə dair", "Ermənilərin mif yaradıcılığı tarixdə ilk xristian dövləti kontekstində", "Dağlıq Qarabağ: məxəzlərdən oxunmuş tarix", "Şah İsmayıl Səfəvi: hökmdarın və döyüşçünün portreti", "Milli ideyanın formalaşmasında tarixi idrakin faydası haqqında", "Tariximizin xanlıqlar dövrünün siyasi irsi sənədlər işığında" adlı əsərləri mühüm missiyanı yerinə yetirir, geniş oxucu auditoriyasının marağına, dolğun məlumatına səbəb olur və əhatəli diskussiyaların mövzusunə çevrilir.

Bu marağı, eləcə də əsərlərin elmi çevrələrdə geniş diskussiyasına şərtləndirən başlıca amillərdən biri müəllifin tarixi araşdırmalarında göstərilən faktların orijinallığı, istinad mənbələrinin və məxəzlərin mötəbərliyi. Həmin əsərlər haqqında rəy bildirən elm adamları tam haqlıdırlar ki, Azərbaycan tarixinin qədim dövrlərdən çağdaş günlərimizədək obyektiv və siyasi konyunkturalardan uzaq şəkildə araşdırılması və qələmə alınmasında, ictimaiyyətə çatdırılmasında akademik Ramiz Mehdiyevin xidmətləri əhəmiyyətli kəsb edir.

Akademik "Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi: problemin mənbələri və nizamlanma perspektivləri" kitabında da öz prinsiplərinə sadıq qalır. Kitab öz sanbalı, elmi-fəlsəfi, siyasi-hüquqi məzmun yükü, orijinal mənbələrə əsaslanılması ilə diqqəti çəkir. Oxucularımız burada irəli sürülən müddəalarla əsər hələ kitab kimi nəşr edilməzdən əvvəl ölkə mətbuatında yayılan mətnindən tanış olmuş və bu, cəmiyyətdə maraq doğurmuşdu.

Əsər Azərbaycanın son 30 ildə üzlaşdığı erməni separatizminin fundamental tarixi, politoloji və hüquqi elmi baxışı olub, bədxah qonşularımızın əsassız ərazi iddialarının beynəlxalq miqyasda ifşası baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu kitabı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin aynası da hesab etmək olar. Çünki cəmi bir neçə saatını erməni mütaliəsinə həsr etməklə münaqişənin mahiyyətini, tarixi kökləri, həlli təşəbbüsləri, buna mane olan amillər, gələcəkdə perspektivləri barədə ciddi bilgilər almaq, bir sıra faktları dəqiqləşdirmək olar.

Kitabın daha bir əhəmiyyəti Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bütün vacib məqamların yığcam şəkildə öz əksini tapması, tarixi və müasir reallıqları faktların dili ilə oxucuya çatdırılmasıdır. Ən əsası isə emosiyalardan, siyasi konyunkturalardan təcrid edilmişdir. Əsərin hadisələri nəzərdən müşahidə, təhlil və tədqiq edən hər hansı müəllif tərəfindən deyil, münaqişənin həlli prosesində bilavasitə iştirak edən, uzun illərdən bəri bu təleyüklü işin içində olan dövlət xadimi tərəfindən qələmə alınması da onun yüksək elmi-siyasi məziyyətlərindən sayıla bilər. Çünki kitab eyni vaxtda məsələyə həm dövlət adamının, həm də alim baxışını əks etdirir.

Xristian bufer dövləti

Akademik Ramiz Mehdiyev bu münaqişənin mənbələrinin mahiyyətini, səbəblərini və indiki konyunkturu anlamaq üçün tarixi ekskurs edir və məsələni, ilk növbədə, Rusiya imperiyasının və sovet hakimiyyətinin Cənubi Qafqazda köçürmə siyasəti kontekstində araşdırır. Cənubi Qafqaz ərazisinin on səkkizinci əsrin əvvəlindən etibarən regiondakı üç iri imperiya - Osmanlı, İran və çar Rusiyası arasında əmansız mübarizə arenasına çevrildiyini yada salır. Rusiya tərəfindən Cənubi Qafqazın işğal edilməsi prosesinin I Pyotrun Xəzər yürüşündən başladığını və Xəzəryanı sahələri Rusiyaya birləşdirilməsi ilə (1722-1723) başa çatdığını, lakin Nadir şah hakimiyyətə gələndən sonra Rusiyanın bu əraziləri tərk etməyə məcbur olduğunu xatırladır.

Qeyd edir ki, 1747-ci ildə Nadir şahın ölümündən sonra Rusiya I Pyotrun Cənubi Qafqazı fəth etmək planına yenidən qaydarkən bölgədə xristian bufer dövlətinin yaradılmasına yönəlmis köçürmə siyasəti həmin qarşıya qoyulmuş məqsədin mühüm elementinə çevrilib. Bugünkü Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nüvesində də məhz bu element durur. Belə ki, İmperatoriça II Yekaterina I Pyotrun strategiyasını rəhbər tutaraq bu köçürmə siyasətini sayılı davam etdirib. "Bu 3 planın təməyverli reallaşması yalnız rus-İran müharibələri (1804-1813; 1826-1828-ci illər) başa çatandan və Rusiya Cənubi Qafqazı tamamilə işğal edəndən sonra mümkün olub. 1828-ci ildə İran ilə Türkmənçay müqaviləsinin imzalanması Rusiya ermənilərinin Cənubi Qafqaz ərazisinə, daha daqiq desək, əzəli Azərbaycan torpaqları olan keçmiş Qarabağ, Naxçıvan və İrevan xanlıqlarının ərazilərinə köçürülməsinin birinci dalğasını həyata keçirib. Bu ameliyaya Rusiyanın İrandakı səfəri şair

Aleksandr Qriboyedov rəhbərlik edirdi", - deyə müəllif faktların dili, ayrı-ayrı mənbələrdən iqtibas edilən dəlillərin şəhadəti ilə tarixə işıq salır.

Qarabağ həqiqətləri

Müəllif sübuta yetirir ki, məhz aparılan köçürmələr hesabına regionda ermənilərin yerli müsəlman əhaliyə faiz nisbəti süni şəkildə dəyişdirilib, beləliklə, monofizit erməni kilsəsinin milli dövlət yaratmaq səyləri Rusiya imperiyasının müstəmləkəçilik maraqları ilə

Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinə fundamental elmi baxış

üst-üstə düşüb. Rusiya ermənilərindən və Türkiyədən Cənubi Qafqaza köçürülməsinə və gələcəkdə Türkiyə və İranla həmsərhəd olan ayrıca erməni vilayəti yaradılmasına kömək edir və öz növbəsində ermənilərin üzünə bu regionda çar Rusiyanın sədaqətli müttəfiqləri, yəni, Rusiyanın forpostu olmaq vəzifəsini qoyurdu. Yeni torpaqları yerləşdirilmə müqabilində erməni ideoloqları çar Rusiyanın nöqərgənlik vəzifəsinə yerinə yetirməyə can-başla razılaşmış, vassala çevrilmişlər.

Əsərdə haqlı olaraq göstərilir ki, əslində, sovet rəhbərliyi də çar Rusiyanın erməniyəst siyasətini davam etdirir. Bu məsələyə baxış mahiyyətcə o qədər də fərqlənməyib. Azərbaycanlılara münasibətdə etnik zəmində ayrı-seçkilik siyasəti bu dövrdə də davam etdirilib. Sovet hakimiyyətinin ilk illərində bədxah qonşularımız Zəngəzur ərazisini özlərinə birləşdirə biliblər. Qarabağ erməniləri üçün muxtariyyət verilməsinə nail olublar, bununla da gələcəkdə Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan qoparılmasına "zəmin yaratmaq" planlarını işə salıblar. Nəticədə, Xalq Cümhuriyyəti dövründə Azərbaycanın 114 min kvadratkilometrə təşkil edən tarixi ərazisi ötən əsrin 20-ci illərində 86,6 min kvadratkilometre qədər azalıb. Azərbaycanın Zəngəzur, Göyçə və digər tarixi torpaqlarının bir hissəsi Ermənistanın tərkibinə qatılıb. Eyni zamanda Azərbaycanı Naxçıvanla birləşdirən ərazilərimiz Ermənistanə verilib və Naxçıvan məqsədlə şəkildə anklava çevrilib.

Akademik qeyd edir ki, bütün bunların əsas səbəbləri sovet dövlətinin bəzi rəhbərlərinin şüurunda kök salmış anti-türk əhvali-ruhiyyəsidən və Türkiyə ilə bağlı təşvişdən qaynaqlanıb.

Zor gücünə qovma və soyqırımı siyasətinin məntiqi nəticəsi

Kitabda Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının II Dünya müharibəsindən sonra daha da genişlənməsinin tarixi mənzərəsi yaradılır. 1945-ci ilin noyabrında Ermənistan SSR rəhbərliyi heç bir ciddi əsaslı səbəb göstərmədən ittifaq hökuməti qarşısında Dağlıq Qarabağın bu respublikaya birləşdirilməsi məsələsini irəli sürsə də, niyyətinə çatmadılar. Amma bundan sonra onlar daha bir hiyləyə el atdılar: Azərbaycanlıları deportasiyasına nail oldular. Ermənistan SSR Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin katibi G.Arutyunov "Suriya, Yunanıstan, İran, Bolqarıstan, Rumıniya, Fələstin, Fransa, ABŞ, Misir, İraq və Livandan bu ölkəyə köçürülmüş ermənilərin yerləşdirilməsində ki çətinliklərdən" şikayət edərək tarixi torpaqlarında yaşayan soydaşlarımızın Azərbaycanın pambıqçılıq rayonlarına yerləşdirilməsini təklif etdi. O, Kür-Araz ovalığında pambıqçılığı inkişaf etdirmək üçün guya işçi qüvvəsinin çatışmadığını, bu addımın həmin rayonlarda pambıq istehsalının artımına da əsaslı təsir göstərəcəyini iddia edirdi.

Beləliklə, SSRİ Nazirlər Sovetinin 23 dekabr 1947-ci il tarixli "Ermənistan SSR-dən kolxozçuların və başqa azərbaycanlı əhəlinin Azərbaycan SSR-in Kür-Araz ovalığına köçürülməsinin haqqında" qərarı 1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların tarixi torpaqlarından

kütləvi surətdə deportasiyasını rəsmiləşdirdi. Bu prosesin son akkordu isə 1988-1993-cü illərdə 250 mindən çox azərbaycanlının Ermənistandan və 700 minə yaxın azərbaycanlının Azərbaycandan işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ bölgəsindən və ətrafındakı yeddə rayonundan qovulması oldu. Akademik bütün bu faktları diqqətə çatdıraraq belə bir həqiqətdən çıxış edir ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, ilk növbədə, etnik azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən deportasiya, zor gücünə qovulma və soyqırımı siyasətinin məntiqi nəticəsi və növbəti mərhələsidir və bu münaqişənin əsas baxış bucağıdır.

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarında keçmiş SSRİ-də "yenidənqurma" adı altında baş verən hadisələr və həyata keçirilən dağıdıcı proseslər "Dağlıq Qarabağ problemi"nin tamamilə süni mahiyyət daşıdığını ortaya qoyur. Müəllif həmin dövrdə SSRİ-nin ali rəhbərlərindən olan Heydər Əliyevin hakimiyyətdən kənarlaşdırılması ilə Ermənistanın ultramillətçi dairələrinin, onların Kremldəki və xarici ölkələrdəki havadarlarının Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin (DQMV) Azərbaycanın tərkibindən çıxarılaraq Ermənistanə inteqrasiya edilməsi üçün əlverişli siyasi zəmin yaratdıklarını göstərir. Belə bir şəraitdə öz konstitusion vəzifələrini yerinə yetirmək, qanunçuluğu müdafiə etmək əvəzinə erməni millətçilərinin separatçılıq səylərinə himayədarlıq yolunu seçmiş M.S.Qorbaçovun, eləcə də SSRİ-nin

Eyni zamanda sülh danışıqlarının pozulması məqsədilə ermənilərin hərbi əməliyyatları necə fəallaşdırdıqlarını, 1992-ci ilin mayında Şuşanın və Laçının işğalı nəticəsində sülh planlarının baş tutmadığını və hərbi əməliyyatların keçmiş muxtar vilayətin ərazi hüduqlarından kənara çıxdığını, 1993-cü ilin sonuna qədər Azərbaycanın keçmiş DQMV ilə həmsərhəd olan daha 6 rayonu (Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan) işğal edilidiyini, bu rayonların azərbaycanlı əhalisinin daimi yaşayış yerlərindən qovulduğunu göstərir. Beləliklə, Ermənistan tərəfinin sülh danışıqlarında nə qədər qeyri-səmimi mövqə tutduğunu bir daha tam açıqlığı ilə göstərilir.

İşğalın vurduğu yaralar

Əsərdə Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi müdaxiləsi nəticəsində insan itkilərinə, bu münaqişənin ölkəmizə vurduğu sosial-iqtisadi ziyanlara da nəzər yetirilir. Oxucuya məlum olur ki, 1988-1993-cü illərdə Qarabağda 900 yaşayış məntəqəsi, 150 min ev, 7 min ictimai bina, 693 məktəb, 855 uşaq bağçası, 695 tibb müəssisəsi, 927 kitabxana, 44 məbəd, 9 məscid, 473 tarixi abidə, saray və muzey, 40 min müvafiq ekspozisiya, 6 min sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisəsi, 160 körpü və digər infrastruktur obyektləri dağıdılıb. Hərbi əməliyyatlar dövründə 20 min azərbaycanlı həlak olub. 50 min nəfər yaranalıb. 4 minə yaxın azərbaycanlı itkin düşüb.

qılu dialoqu çərçivəsində regionun gələcək statusunun müəyyən edilməsi üzrə siyasi-hüquqi proses başlanı və bu proses nəticəsində qəbul edilmiş qərarlar həm Ermənistan, həm də Azərbaycanla legitim hesab edilə bilər.

Əsərdə Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaradılmasının beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri baxımından yolverilməzliyi xüsusi vurğulanır, Dağlıq Qarabağ yalnız Azərbaycanın tərkibində yüksək statusunu verilməsi mümkünlüyündən bəhs edilir.

Erməni hiyləsinə

qarşı qətiyyətli mövqə

Ermənilər artıq bir dəfə müqəddəratlarını özəli Azərbaycan torpaqlarında "təyin etməklə" Ermənistan Respublikasını yaratmışlar. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev bununla bağlı qətiyyətli mövqeyini ortaya qoyaraq ikinci erməni dövlətinin yaradılmasının yolverilməzliyini dəfələrlə bəyan etmişdir: "Ermənilər vaxtaşırı beynəlxalq hüququn vacib elementi olan "millətlərin öz müqəddəratını təyin etmək" hüququ ilə manipulyasiya etməyə çalışırlar. Lakin bildirmək istəyirəm ki, ermənilər artıq bir millət kimi öz müqəddəratlarını təyin ediblər. Onların müstəqil Ermənistan dövləti vardır. Ermənilərin yaşadıqları bütün ölkələrdə "öz müqəddəratlarını təyin etməyə" başladıkları halda

Müəllifin fikrincə, Avropanın müharibədən sonrakı təcrübəsi də göstərir ki, müharibə və məhrumiyyətlərə baxmayaraq, ərazi bütövlüyü, dövlətlərin suverenliyi və milli azlıqların hüquqlarının müdafiəsi prinsiplərinə əsaslanaraq sülh əldə etmək olar və bunu etmək lazımdır. Ermənistan rəhbərliyi və erməni cəmiyyəti çoxdan etiraf etməlidirlər ki, "müstəqil Arsax" məhvi labüdü olan perspektivsiz ideyadır, onu həyata keçirmək cəhdi artıq qanlı müharibəyə və hər iki tərəfdən on minlərlə insanın həlak olmasına gətirib çıxarır. Dərk edilməlidir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Ermənistanın qeri qalması, dərin yoxsulluq içində yaşamasının, ölkədən "beyin axını"nın və ən başlıcası isə Ermənistanın başqa dövlətlərdən asılılığını həm birbaşa, həm də dolay səbəbidir.

Akademik Ramiz Mehdiyev əsərinde Ermənistanın baş naziri N.Paşinyanın son dövrlər irəli sürdüyü cəfəng və reallıqdan uzaq iddialarına da ifşa edir: "N.Paşinyandan bunu soruşmaq maraqlı olardı: O, "Dağlıq Qarabağ xalqı" kimi birmənalı olmaqla anlayışa əzəldən bu torpaqda yaşayan etnik azərbaycanlıları da daxil edirmi? Axı aydın məsələdir ki, münaqişənin hər hansı həlli Dağlıq Qarabağın Azərbaycanı icmasınin maraqları nəzərə alınmadan Azərbaycan üçün məqbul sayıla bilməz".

Akademik qeyd edir ki, Ermənistan tərəfindən xoş məram nümayiş etdiriləcəyi və Azərbaycanın işğal altında olan rayonlarının azad edilməsinə başlanacağı təqdirdə, Azərbaycan Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin təhlükəsizliyinə zəmanət verilməsi məsələsinin müzakirə etməyə hazırdır. Məhz N.Paşinyan tərəfindən məğlubiyəti deyil, münaqişədən bezmək şəraitində razılığa nail olmaq imkanındır.

Müharibə, yoxsa sülh?

Akademik Ramiz Mehdiyev L.T.Petrovyanın bu mövqeyinə görə 1998-ci ildə faktiki olaraq istefaya məcbur edildikdən sonra Ermənistanla indiyə qədər hakimiyyətdə olmuş şəxslərin münaqişənin həllini süni şəkildə uzatmaq siyasəti yürütdüklərini, əfsus ki, bu destruktiv xəttin hazırkı baş nazir N.Paşinyan tərəfindən də davam etdirildiyini yazır. Əsərdə, eyni zamanda münaqişənin həllinin uzanmasının Ermənistanla böyük itkilər hesabına başa gəldiyi, bu ölkənin qlobal iqtisadi təcrübə vəziyyətinə düşdüyü konkret faktlarla əsaslandırılır.

Tanzimləmə prosesində beynəlxalq hüquq normalarına istinad imkanları tamamilə daralan, ideoloji, siyasi, hüquqi və iqtisadi müstəvillərdə Azərbaycana uduzan təcavüzkar tərəfin son vaxtlar absurd bəyanatları verməsi də əslində, xof və təşviş isterikasının ifadəsidir. Akademik bu reallıqlara doğru qiymət verərək yazır: "Bütün bu illər ərzində erməni cəmiyyəti döyüş meydanında qazanan "qələbə"ni tezliklə diplomatik səhəddə möhkəmləndirmək ümidi ilə yaşayıb. Lakin Ermənistan rəhbərliyi bir məsələni başa düşə bilməyib ki, qonşu dövlətə təcavüz etməklə, onun ərazisini işğal etməklə, etnik təmizləmələr aparmaqla, şəhər və kəndlərin viran qoyulması, Ermənistan, əslində, qalib gəlməyib, udubul! O, bu qədər fürsəti əldən verərək sülhü udubuz".

Bu dəfə həqiqəti dərk etməkdən ötrü müəllif Azərbaycanla Ermənistan arasındakı inkişaf fərqi diqqətə çatdırır. Göstərir ki, 2018-ci ilin sonuna olan vəziyyətə görə, Azərbaycan iqtisadiyyatı Ermənistan iqtisadiyyatını 4 dəfə üstələyib, Azərbaycanın strateji valyuta

əhtiyatları Ermənistanın analoji göstəricilərindən 20 dəfə, əhali isə 3,3 dəfə çoxdur. Ermənistan üzlaşdığı məlum iqtisadi çətinliklərdən başqa, orada demografik vəziyyət də getdikcə pisləşir. Statistik məlumatlar əhəlinin qocaldığını, doğum sayının azaldığını və miqrasiya səviyyəsinin artdığını göstərir. 2017-ci ildə Ermənistanı təqribən 35-40 min adam tərk edib və geri qayıtmayıb.

"BE Berlin Economics GmbH" konsaltinq şirkətinin Berlin qərargahının 2019-cu ilin yanvarında Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasını Ermənistan və Azərbaycana iqtisadi təsiri" adlı araşdırma hazırladığını nəzərə çatdıran akademik Ramiz Mehdiyev bu sənəddən çıxış edərək ədalətli sülhün Ermənistanə gətirə biləcəyi əsas iqtisadi faydalar haqqında söhbət açır. Akademik kitabında haqlı olaraq yazır: "Pirr qələbəsi" erməni cəmiyyətinə çox baha, o cümlədən, çar qənasına başa gəlib. Erməni cəmiyyəti etiraf etməlidir ki, firavanlığa və tərəqqiyə aparan yol uydurma fərqlər, əsassız iddialar zəmində toqquşmalardan deyil, qarşılıqlı fəaliyyətdən keçir. Ermənistanın siyasi liderləri, diasporunun rəhbərləri başa düşməlidirlər ki, erməni xalqının və dövlətinin xoşbəxtliyi, firavanlığı və gələcəyi qonşu dövlətlərlə dinc yanaşı yaşamaq, məhraban qonşuluq ruhunun dəstəklənməsi ilə bağlıdır".

Məhvi labüdü olan ideya

Müəllifin fikrincə, Avropanın müharibədən sonrakı təcrübəsi də göstərir ki, müharibə və məhrumiyyətlərə baxmayaraq, ərazi bütövlüyü, dövlətlərin suverenliyi və milli azlıqların hüquqlarının müdafiəsi prinsiplərinə əsaslanaraq sülh əldə etmək olar və bunu etmək lazımdır. Ermənistan rəhbərliyi və erməni cəmiyyəti çoxdan etiraf etməlidirlər ki, "müstəqil Arsax" məhvi labüdü olan perspektivsiz ideyadır, onu həyata keçirmək cəhdi artıq qanlı müharibəyə və hər iki tərəfdən on minlərlə insanın həlak olmasına gətirib çıxarır. Dərk edilməlidir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Ermənistanın qeri qalması, dərin yoxsulluq içində yaşamasının, ölkədən "beyin axını"nın və ən başlıcası isə Ermənistanın başqa dövlətlərdən asılılığını həm birbaşa, həm də dolay səbəbidir.

Akademik Ramiz Mehdiyev əsərinde Ermənistanın baş naziri N.Paşinyanın son dövrlər irəli sürdüyü cəfəng və reallıqdan uzaq iddialarına da ifşa edir: "N.Paşinyandan bunu soruşmaq maraqlı olardı: O, "Dağlıq Qarabağ xalqı" kimi birmənalı olmaqla anlayışa əzəldən bu torpaqda yaşayan etnik azərbaycanlıları da daxil edirmi? Axı aydın məsələdir ki, münaqişənin hər hansı həlli Dağlıq Qarabağın Azərbaycanı icmasınin maraqları nəzərə alınmadan Azərbaycan üçün məqbul sayıla bilməz".

Akademik qeyd edir ki, Ermənistan tərəfindən xoş məram nümayiş etdiriləcəyi və Azərbaycanın işğal altında olan rayonlarının azad edilməsinə başlanacağı təqdirdə, Azərbaycan Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin təhlükəsizliyinə zəmanət verilməsi məsələsinin müzakirə etməyə hazırdır. Məhz N.Paşinyan tərəfindən məğlubiyəti deyil, münaqişədən bezmək şəraitində razılığa nail olmaq imkanındır.

Akademik Ramiz Mehdiyev bildirir ki, N.Paşinyan tərəfindən anonon edilmiş "iqtisadi inqilab" və Ermənistanın sosial-iqtisadi həyatında əsaslı dəyişikliklər Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tezliklə və ədalətli şəkildə nizamlanmadan baş verməyəcək. Və bu məqamda müəllif amerikalı ilahiyatçı Ceymns Friman Klarkin (1810-1888) bir çoxlarına yaxşı tanış olan müdrik sözlərini Ermənistanın siyasi liderlərinin yadına salır: "Siyasətçi növbəti seçkilər haqqında düşüncənə insanıdır, necə ki, dövlət xadimi gələcək nəsilər haqqında düşündür!"

Akademik fikrincə, erməni siyasətçilərinin B.H.Liddel Qartın bu sözlərinə diqqət yetirmələrinin vaxtı da artıq çoxdan çatıb: "Qələbə özünün həqiqi mənasında dünyanın müharibədən sonrakı quruluşunun və xalqın maddi durumunun müharibədən əvvəlkindən daha yaxşı olmasını nəzərdə tutur".

Atəşkəs dövründə Azərbaycanın həm müstəqil dövlət quruculuğu yolunda, həm sosial-iqtisadi, mədəni inkişaf baxımından əldə etdiyi nailiyyətlər, Ermənistanla əzəli yadını kəskin inkişaf fərqi B.H.Liddel Qartın yuxarıdakı fikrini nə qədər böyük müdrüklüklə irəli sürüldüyünü göstərir.

Bəli, bu münaqişənin qalibi məhz Azərbaycan olacaql! Çünki biz ədalət və sülh tərəfdarıyıq! Akademik Ramiz Mehdiyevin qələmə aldığı kitab da oxucuya məhz bu həqiqəti anladır.

Nurlana ƏLİYEVƏ,
YAP İdarə Heyətinin üzvü,
YAP Qadınlar Şurasının sədri

“Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızı çox qısa müddətdə azad etmək gücündədir”

Sentyabrın 25-də Yeni Azərbaycan Partiyası Sumqayıt şəhər və Qubadlı rayon təşkilatlarının ərazi ilk partiya təşkilatlarının sədrliyi və partiya fəalları ilə müşavirə keçirilib. Müşavirədə qarşından gələn bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq, eləcə də ictimai-siyasi proseslərdə ərazi ilk partiya təşkilatlarının, partiya fəallarının üzərinə düşən vəzifələr və s. məsələlər müzakirə olunub.

Tədbirdə Baş Nazirin müavini, YAP sədrinin müavini Əli Həsənov və YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, müşavirə iştirakçıları əvvəlcə Sumqayıt şəhərinin mərkəzində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək, abidəsi önünə gələn dəstələri izlədilər.

Daha sonra Sumqayıt şəhər Heydər Əliyev Mərkəzi ilə tanış olublar.

Sonra müşavirə Heydər Əliyev Mərkəzinin akt zalında öz işinə başlayıb. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər.

Tədbirdə çıxış edən Baş Nazirin müavini, YAP-ın sədr müavini Əli Həsənov deyib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası xalq üçün, Azərbaycanın gələcəyi üçün yaradılıb. Ümummilli Lider Heydər Əliyev də hakimiyyətə xalq gətirdi. O, xalqı və dövlətimizi bütün təhlükələrdən xilas etdi. Əli Həsənov bildirib ki, bu gün Azərbaycan dinamik inkişaf edən dövlətdir, ölkəmizin dünyada böyük nüfuzu var. Onun sözlərinə görə, son 16 ildə ölkəmizdə böyük inkişaf baş verib: “Bu müddət ərzində görülən işlər prezident-xalq birliyi nəticəsində nail olub. Dünyanın heç bir ölkəsində Azərbaycanı kimi iqtisadi artım, inkişaf yoxdur. Azərbaycan Prezidenti dünyanın nüfuzu siyasi xadimləri arasında yer alır. Doğrudur, həmişə inkişafımızı əngəlləmək istəyən qüvvələr olub, onlar bu gün də var. Amma Prezidentimizlə xalqın birliyi nəticəsində həmin qüvvələrin məqsədləri iflasa uğrayıb”.

YAP sədrinin müavini həmçinin xaricdəki mühacir azərbaycanlıların yanlış yolda olduğunu deyib. Qeyd edib ki, onlar əldə alınıb, Azərbaycanı qarşı istifadə edirlər: “Əgər insanlara qarşı susmaq lazım deyil. İnzibati tədbir görməklə təbiiyə mümkün deyil. Bu, daha çox xitamı qınaq səviyyəsində olmalıdır”.

Əli Həsənov bildirib ki, bu gün Azərbaycan dinamik inkişaf edən dövlətdir, ölkəmizin dünyada böyük nüfuzu var. Onun sözlərinə görə, son 16 ildə ölkəmizdə böyük inkişaf baş verib: “Bu müddət ərzində görülən işlər prezident-xalq birliyi nəticəsində nail olub. Dünyanın heç bir ölkəsində Azərbaycanı kimi iqtisadi artım, inkişaf yoxdur. Azərbaycan Prezidenti dünyanın nüfuzu siyasi xadimləri arasında yer alır. Doğrudur, həmişə inkişafımızı əngəlləmək istəyən qüvvələr olub, onlar bu gün də var. Amma Prezidentimizlə xalqın birliyi nəticəsində həmin qüvvələrin məqsədləri iflasa uğrayıb”.

YAP sədrinin müavini həmçinin xaricdəki mühacir azərbaycanlıların yanlış yolda olduğunu deyib. Qeyd edib ki, onlar əldə alınıb, Azərbaycanı qarşı istifadə edirlər: “Əgər insanlara qarşı susmaq lazım deyil. İnzibati tədbir görməklə təbiiyə mümkün deyil. Bu, daha çox xitamı qınaq səviyyəsində olmalıdır”.

Ermənistan silahlı qüvvələri atəşkəs rejimini 20 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 20 dəfə pozub. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin

dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyərç, Çiləbüt, Ağdam rayonunun Tağıbəyli, Mərzili, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qaraxanbəy-

li, Qorqan kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən ordumuzun mövqələri atəşə tutulub.

“Qafqaz Qartalı-2019” təlimində atış çalışmaları yerinə yetirilib

Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan Müdafiə nazirliklərinin əldə etdikləri razılığa əsasən, Bakıda keçirilən “Qafqaz Qartalı-2019” birgə təlimi çərçivəsində xüsusi təyinatlı qüvvələr avtomat, tapança, snayper tüfəngi və birləşdirilmiş qumbaraatanlardan xüsusi atış çalışmaları yerinə yetirilib.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, qarışıq atış qrupları tərkibində icra edilən atışlar zamanı xüsusi təyinatlı yüksək peşaklıq nümayiş etdirərək qarşıya qoyulmuş tapşırıqları uğurla icra ediblər.

Azərbaycan Ordusunun bölmələrinə məxsus PUA-lar tam tərkibdə sıradadır və itki yoxdur

Ermənistan kütləvi informasiya vasitələrində guya Azərbaycan məxsus pilotsuz uçuş aparatının (PUA) vurulması barədə növbəti dezinformasiya xarakterli məlumat yayılıb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-ın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, bu xəbər həqiqətə uyğun deyil, Azərbaycan Ordusunun bölmələrinə məxsus PUA-lar tam tərkibdə sıradadır və itki yoxdur. Təqdim

edilən fotodakı PUA-nın hazırdakı işğal olunmuş ərazilərdə Ermənistan silahlı qüvvələrinin keçirdiyi təlimlərdə “şerti düşməni” hədəfi kimi istifadə edilən kobud formada hazırlanmış maket olduğu istisna edilmir.

Möcüzələr, gözəlliklər və inkişaf ölkəsi

İqtisadi yüksəlişi ilə dünyanı təəccübləndirən Çin Azərbaycanla münasibətlərdə dostluq və tərəfdaşlıq prinsiplərindən çıxış edir

Əvvəli 1-ci səh.

Konfutsinin biliklərə, humanizmə və yüksək mədəniyyətə ugrunda mübarizəyə çağırışlarının çinlilərin onlara nəslə üçün nəhəng təbiiyəvi əhəmiyyəti olmuşdur. Elə həmin səbəbdən də bu fəlsəfi baxış dünyada diqqətə izlənilmiş və bu gün Konfutsizm ümumbəşəri cəzibəyə malikdir. Çin cəmiyyəti yüzillər boyu bu fəlsəfi təlimə müraciət etmiş və hazırkı yüksəliş dövrünə gəlib çıxmışdır. Bu gün Çinin inkişafının əsas xüsusiyyətləri elmi inkişaf, sərbəst inkişaf, açıq inkişaf, sülhün inkişafı, qarşılıqlı əlaqə əsasında inkişaf və birgə inkişaf kimi məsələləri özündə ehtiva edir.

Hazırda Çin tək qədim tarixi, ənənələri, mədəniyyəti, ixtiraları ilə deyil, həm də müasir dünyada ən sürətli inkişaf edən bir ölkə kimi diqqəti cəlb edir. Xüsusən son üç onillikdə bu inkişaf dünyanın bütün başqa böyük ölkələrindən fərqli olaraq fasilə vermədən, tövçüb doğuran sürətlə davam edir. Ümumi daxili məhsul istehsalının həcminə görə, hələ XX əsrin birinci yarısında geridə qalan, işğalla üzleşən, yoxsulluğu ilə seçilən yarımfeodal Çin indi dünya iqtisadiyyatında fəvqəldövlət sayılan ABŞ-dən sonra ikinci yer tutur. Mehç Çin rəhbərliyinin uzaqgörən və müdrik siyasəti nəticəsində ölkə misilsiz nailiyyətlər əldə etmişdir. Güclü iqtisadi inkişaf, ölkədəxili sabitlik və təhlükəsizlik, əhalinin yüksələn rifahı bunun aydın göstəricisidir. Sürətli inkişafın əsas səbəblərindən biri də Çin hökumətinin tarixdə üzlaşdığı çətinliklərdən düzgün nəticə çıxarmasıdır.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Çin dövlətinin idarəçiliq üslubunun və iqtisadi quruluşunun dünyada bənzəri yoxdur. Çinlilər bunu spesifik xüsusiyyətləri olan idarəçilik forması adlandırlar. Bu ölkənin xarici siyasət doktrinasının əsası da başqa ölkələrin daxili işinə qarışmamaq və iqtisadi əlaqələri itkerətilmiş, faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində inkişaf etdirmək durur. Çin dövlətləri böyük və kiçikliyinə, varlı və ya kasıb olmasına görə fərq qoymur və bütün digər ölkələrlə münasibətlərdə vahid qarşılıqlı maraqlara söykənən mövqə nümayiş etdirir.

gün yaradılmasının 70-ci ildə tamam olan Çin Xalq Respublikası ilə Azərbaycan arasında çağdaş dövrdə siyasi, iqtisadi, ticarət, enerji, mədəniyyət, kənd təsərrüfatı, turizm, təhsil kimi sahələrdə yüksək səviyyədə əməkdaşlıq əlaqələri formalaşmışdır. Müasir Azərbaycan-Çin münasibətlərinin tarixi 1991-ci ildən başlayır. Belə ki, Çin Xalq Respublikası Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini ilk tanıyan dövlətlər sırasında yer alıb. Bu ölkə Azərbaycanın müstəqilliyini 27 dekabr 1991-ci ildə tanımış, diplomatik münasibətləri isə 2 aprel 1992-ci ildə qurmuşdur. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 1994-cü il martında Çinə rəsmi səfəri isə bugünkü münasibətlərin dayanıqlı təməlini qoymuşdur. Heydər Əliyevin Çinə uğurlu səfərindən sonra iki ölkə arasında ikitərəfli münasibətlər daha da möhkəmlənmiş, əlaqələr sürətlə inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Səfər zamanı Azərbaycanla Çin arasında dostluq münasibətlərinin inkişaf etdirilməsinin əsasları haqqında birgə bəyanat, hava yolunun açılması haqqında, elmi-texniki və mədəni əməkdaşlıq, radio və televiziya, turizm sahəsində qarşılıqlı fəaliyyət haqqında sazişlər imzalanmışdır. Çindən qayıdandan Almatıda jurnalistlərə söhbətində Heydər Əliyev səfərin yekunlarını belə dəyərləndirmişdir: “Çin Xalq Respublikasına səfərimiz böyük tarixi hadisədir. Çünki Çin ilə Azərbaycan arasında heç vaxt bu səviyyədə əlaqələr olmamışdır. Doğrudur, tarixən müəyyən əlaqələr, “Böyük İpek yolu” və s. olduynu xatırlayıyıq. İndi isə, təkrar edirik, dövlətlərarası six münasibətlərin yaranması böyük siyasi hadisədir. İlk növbədə Azərbaycan Respublikası üçün böyük hadisədir”.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

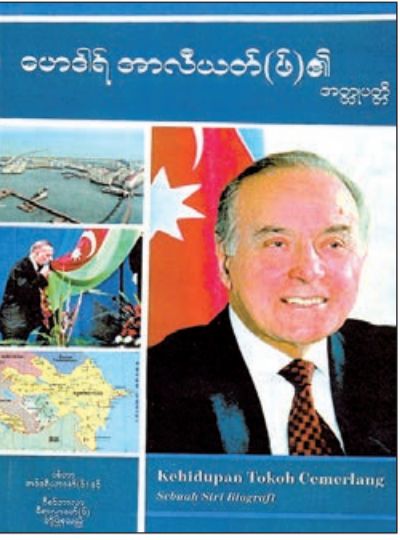
Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, Azərbaycanın Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Urumçi, Şanxay və Lucco şəhərlərində Azərbaycan ticarət və sərəb evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Keçirilən biznes forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı və digər tədbirlər ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Eyni zamanda Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda da Azərbaycanın Çinlə ticarət dövrüyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə, ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın re

“Görkəmli adamların həyatı” silsiləsindən “Heydər Əliyev” kitabı burma dilində nəşr olunub

Milli Məclisin deputatı, yazıçı-dramaturq Hüseynbala Mirələmovun və Viktor Andrianovun həmmüəllifləri olduqları “Görkəmli adamların həyatı” silsiləsindən “Heydər Əliyev” kitabı Azərbaycanın Malayziyadakı səfirliyinin təşəbbüsü və dəstəyi ilə burma (Myanma) dilində nəşr olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, kitabda dünya miqyaslı siyasət və dövlət xadimi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti, dövlətçilik tariximizdə misilsiz xidmətləri geniş şəkildə əks olunub. Kitab myanmalı müsəlman iş adamı və xeyriyyəçi Ko Ko Latt (ədəbi təxəllüsü Shwe O Latt) tərəfindən tərcümə edilib.

“Cənub qaz dəhlizi” layihəsinə ABŞ və Avropa böyük dəstək verib

Sentyabrın 24-də Nyu York şəhərinin Harvard klubunda Xəzər Siyasət Mərkəzi və ABŞ-in Ticarət Palatası Azərbaycan, Əfqanıstan, Gürcüstan, Qazaxıstan, Türkiyə, Türkmənistan və Özbəkistan səfirliklərinin dəstəyi ilə II Xəzər Biznes Forumu keçirib.

ABŞ və Trans-Xəzər dəhlizi ölkələri arasındakı strateji tərəfdaşlığa söykənən Nyu York Xəzər Biznes Forumu Amerika və Xəzər regionu ölkələrinin biznes dairələri üçün geniş imkanlar yaradan aparıcı platformanı təşkil edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iki panel iclasdan ibarət olan biznes forumu Xəzər Siyasət Mərkəzinin icraçı direktoru Əfqan Nifti açdı. Tədbirin əhəmiyyətindən danışan icraçı direktor qeyd etdi ki, biznes liderlərinin, xarici siyasət ekspertlərinin, ABŞ və Xəzər regionu ölkələrinin dövlət rəsmilərinin bir araya gətirən Xəzər Biznes Forumu onlara növbəti dəfə yeni istiqamətlər araşdırmaq və yeni investisiya imkanları yaratmaq üçün imkan verir.

Corc Kent çıxışı zamanı Xəzər regionunun ABŞ üçün vacibliyini vurğulayıb. O, həmin ölkələrin müstəqilliklərinin və xarici qüvvələrin təsirindən uzaq olmalarının Amerika üçün önəmli olduğunu qeyd etdi. Eyni zamanda Corc Kent Trans-Xəzər qaz kəmərinin həyata keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışdı, onun bölgə ölkələrinin marağına xidmət etdiyini vurğulayıb. ABŞ rəsmisi İtaliya tərəfinin ən qısa zamanda işləri tamamlamasına və “Cənub qaz dəhlizi”nin gələn il istifadəyə verilməsinə böyük ümid bəslədiyini bildirdi.

Forumda 100-dən çox şirkətin iştirak etdiyini bildiren Əfqan Nifti, öz növbəsində, bütün iştirakçı ölkə səfirliklərinə, tərəfdaşlara və sponsorlara təşəkkürünü bildirdi. Dövlət katibi Mayk Pompeonun əvəzinə foruma qatılan onun Qafqaz və Şərqi Avropa ölkələri üzrə müavini

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov Azərbaycan ilə ABŞ arasındakı dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafından danışdı. İki ölkə arasındakı ticarət əlaqələrinin sürətlə genişləndiyini bildiren nazir ABŞ-in Azərbaycana 10 milyard dollarlıq investisiya yatırıldığını vurğulayıb.

Elmar Məmmədov çıxışı zamanı “Cənub qaz dəhlizi” layihəsinin ABŞ və Avropa tərəfindən çox böyük dəstək gördüyünü bildirdi. Nazir bu layihənin İtaliya səqmenti başa çatdıqdan sonra gələn il istifadəyə verəcəyini qeyd etdi.

SOCAR-ın vitse-prezidenti Elşad Nəsirov da çıxışında “Cənub qaz dəhlizi” layihəsinə toxunub. O bildirdi ki, İtaliya hissəsi hazır olan kimi Azərbaycan Avropa ölkələrinə enerji mənbəyinin ötürülməsinə hər zaman hazırdır. Vitse-prezident Azərbaycanın neft şirkətlərinin ətəf mühitin və suların təmizlənməsi və təmiz saxlanılması üçün vacib addımlar atdığına da qeyd etdi.

Bu il ikinci dəfə keçirilən Xəzər Biznes Forumunda ABŞ hökumətinin Xarici Özlə İnvestisiya Korporasiyası, Avropa İnkişaf və Yenidənqurma Bankı və John Deere kimi 100-dən çox şirkətin iştirak etməsi tədbirin miqyasının ildən-ilə genişləndiyini göstərir.

Xəzər Siyasət Mərkəzinin foruma özəl sektorda rəhbər şəxsləri və digər yüksək vəzifəli nümayəndələri, Xəzər regionu ölkələrinin hökumət üzvlərini dəvət etməkdə məqsədi biznes, investisiya, maliyyələşdirmə imkanlarını, tərəfdaş qarşılıqlı əlaqəni artırma və həyata keçirilməsinə imkan verməkdir. Xatırladaq ki, Xəzər Siyasət Mərkəzi Vaşinqtonda fəaliyyət göstərən müstəqil qeyri-kommersiya təşkilatıdır.

“Sumqayıt” Elektrik Stansiyasında 750 metr uzunluğunda estakada tikilir

“Azərenerji” Xəzərdə suyun səviyyəsinin aşağı düşməsinə görə qabaqlayıcı tədbirlər görür

Xəzər dənizində suyun səviyyəsinin aşağı düşməsi “Sumqayıt” Elektrik Stansiyasını işini dayandırmaq təhlükəsi ilə üzləşdirib.

Buna səbəb 2004-cü ildə “Sumqayıt” Elektrik Stansiyası layihələndirilərkən dəniz səviyyəsinin düşmə ehtimalının nəzərə alınmaması və nəticədə suyun səviyyəsinin məni 27,5 metrdən 28,3 metrə qədər aşağı düşməsidir. “Azərenerji” ASC həmin stansiyada yaranmış problemi vaxtında aradan qaldırmaq məqsədilə ötən ilin payızından başlayaraq xarici və yerli

5 metr dərinlikdən götürülməsinə imkan verən 750 metr məsafədə estakada qurmağa qərar verilib. Bununla da ilk

dəfə MDB məkanında soyutma suyunun kaskad vasitəsilə sakitləşdirici kanala və oradan işə stansiyaya ötürülməsi sistemi yaradılacaq. Artıq neçə müddətdir işlərə başlanılıb və növbəli iş prinsipi əsasında fasiləsiz olaraq davam etdirilir. İşlər qrafik əsasında 8 ay müddətində başa çatdırılacaq və stansiyaya Xəzər dənizinin darınlığından su verəcək.

Qeyd edək ki, ötən ilin payızından başlayaraq bu günə qədər “Sumqayıt” Elektrik Stansiyasında xarici və yerli mütəxəssislərin iştirakı ilə təmir-bərpə işləri aparılıb və stansiyanın etibarlılığı artırılıb.

Con BATCELOR: “Azərbaycandakı dinlərarası harmoniya, multikultural mühit barədə kifayət qədər məlumatlıyam”

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) sədri Mübariz Qurbanlı sentyabrın 25-də ABŞ-in məşhur “John Batchelor Show” proqramının rəhbəri Con Batçelor ilə görüşüb.

DQİDK-dan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, komitə sədri xarici jurnalistin Azərbaycanın milli və dini tolerantlığın yüksək inkişaf mərhələsinə çatmasını səbəbləri, tolerantlığın təbliği və təşviqi yönündə görülən işlər, xalqımızın nümunəvi birgəyaşayış modeli, DQİDK-nin fəaliyyət istiqamətləri, eləcə də bu il iyulun 16-18-də Vaşinqton şəhərində keçirilmiş Din Azadlığının İrəlilədilməsi üzrə 2-ci Nazirlər Konfransının mahiyyəti barədə suallarını cavablandırılıb.

Azərbaycan əhalisinin böyük hissəsinin islam dininə mənsub olduğunu qeyd edən komitə sədri ölkəmizdə müxtəlif dini konfessiyaların əslində sərbəst və qarşılıqlı anlaşma şəraitində fəaliyyət göstərdiklərini deyib. Respublikada dövlət qeydiyyatında olmayan 20-dən çox universitet

tində Azərbaycan multikulturalizm modelinin bir fənn kimi tədris edildiyini, eyni zamanda bu istiqamətdə müxtəlif ölkələrdə tədbirlərin keçirildiyini bildirdi.

Azərbaycandakı dinlərarası harmoniya, multikultural mühit barədə kifayət qədər məlumatlı olduğunu deyən Con Batçelor bildirdi ki, səfərinin əsas məqsədi ölkəmiz haqqında daha geniş məlumat əldə etmək və bu informasiyanı ABŞ-də yaymaqdır.

Qeyd edək ki, “John Batchelor Show” proqramı dünyanın 100-dən artıq ölkəsində ingilisdilli auditoriyalar tərəfindən dinlənir. Proqramın bir neçə milyonluq daimi dinləyici kütləsi var. Veriliş 200-dən artıq radio tərəfindən təkrar yayılır.

Görüşün sonunda qonaqlara DQİDK-nin ölkəmizdəki dini tolerantlıq mühiti və maddi-mədəni irsimizə qarşı törədilən erməni vandalizmi haqqında ingilis dilində nəşr etdiyi kitablar təqdim edildi.

Azərbaycan Xarici İşlər nazirinin BMT-də bir sıra görüşləri olub

BMT Baş Assambleyasının 74-cü sessiyası çərçivəsində Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədovun Marsal Adaları Respublikasının Xarici İşlər və Ticarət naziri Con Silk ilə görüşüb.

Görüşdə, həmçinin qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər üzrə məlumat mübadiləsi aparılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nazirlər iki ölkə arasında əməkdaşlıq münasibətlərinin müxtəlif aspektləri üzrə fikir mübadiləsi aparıb və ikitərəfli münasibətlərin inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıblar.

Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədovun BMT Baş Assambleyasının 74-cü sessiyası çərçivəsində BMT-nin Sivilizasiya Alyansı üzrə Ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos ilə görüşüb.

Tərəflər Azərbaycan və Marsal Adaları arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tərəflər Azərbaycan ilə Alyans arasında mövcud olan əməkdaşlıq münasibətləri üzrə fikir mübadiləsi aparıb. Onlar Azərbaycan və Alyans arasındakı qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirib və Alyansın müasir dövrün çağırışlarına qarşı mübarizədə fəal rol oynamasının zərurətini vurğulayıblar.

Migel Anxel Moratinos Azərbaycanın müxtəlif dinlər və etnik qrupları arasında dialoqu, eləcə də multikultural dəyərlərin təşviqində rolunu və bu xüsusda ölkəmizin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən tədbirləri, konfransları təqdir edib.

Tərəflər həmçinin Qoşulmama Hərəkatının qarşısından gələn Bakı Zirvə görüşü və Azərbaycanın hərəkata sədrliyi məsələlərini müzakirə ediblər.

Sociədə QDİƏT Parlament Məclisinin komitə iclası keçirilir

Rusiya Federasiyasının Soçi şəhərində Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT) Parlament Məclisinin Hüquqi və siyasi məsələlər komitəsinin 54-cü iclası keçirilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclasda Milli Məclisin deputatı, Azərbaycanın QDİƏT PM-dəki nümayəndə heyətinin rəhbəri, QDİƏT PM-in sədr müavini, qurumun Hüquqi və siyasi məsələlər komitəsinin

sədr müavini Eldar Quliyev və deputat İlham Əliyev iştirak edirlər.

Tədbirdə nümayəndə heyətimizin rəhbəri Eldar Quliyev “Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlığı regionunda nəqliyyat marşrutlarının hüquqi və siyasi aspektləri” mövzusunda çıxış edib.

Qeyd edək ki, sentyabrın 25-i və 26-sı tarixlərində keçiriləcək iclaslarda müxtəlif mövzular üzrə müzakirələr aparılacaq, bir sıra təşkilatı məsələlərə baxılacaq.

Azərbaycan ilə UNICEF arasında əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili Elmira Süleymanova UNICEF-in ölkəmizdəki nümayəndəliyinin rəhbəri Edvard Karvardin ilə görüşüb.

Ombudsman Aparatından AZƏRTAC-a bildirdilər ki, görüşün məqsədi uşaq hüquqlarının müdafiəsi sahəsində birgə tədbirlərin müzakirəsindən ibarət olub.

Uşaq hüquqları üzrə müvəkkilərin həyata keçirildiyini diqqətə çatdırıb, gələcək əməkdaşlığın yeni müstəvidə davam etdiriləcəyini əminliyi ifadə edərək qonağa öz təşəkkürünü bildirdi.

E. Süleymanova Avropa Şurasının uşaqların cinsi istismar və cinsi sui-istifadədən müdafiəsinə dair Konvensiyasının ratifikasiyası və Uşaqların Cismani Cəzadan Müdafiəsi haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul edilməsi istiqamətində, uşaqlara qarşı zorakılıq, o cümlədən uşaq alveri və uşaqların cinsi istismarı ilə bağlı regionlarda birgə tədbirlərin keçirilməsi, monitorinqlərin aparılması, müəs-

sisələrdə və sığınacaqlarda olan uşaqların, həmçinin qaçqın, məcburi köçkün, miqrant ailələrdəki uşaqların vəziyyətinin araşdırılması sahəsində birgə tədbirlərin həyata keçirilməsi, bununla yanaşı, məcburi köçkünlərin yaşadığı qəsəbələrdə ədalətli sülh mövzusunda təlimlərin keçirilməsi təklif edib.

E. Karvardin müvəkkilin bütün təkliflərini müsbət qarşılayaraq onları UNICEF və Azərbaycan hökuməti arasında imzalanacaq yeni dövlət proqramında da nəzərə alınmasının əhəmiyyətini qeyd edib. O, təklif olunan qanunvericilik aktlarının təşviqi məqsədilə Milli Məclisdə icrai məsələlərinin keçirilməsi

ni, uşaqlara qarşı zorakılıqla mübarizə sahəsində əhalinin məlumatlılığının artırılmasını, bu sahədə monitorinq apararaq faktların aşkar edilməsini, xidmətlərin göstərilməsi və risk qrupuna daxil olan uşaqlara qarşı zorakılığın qarşısını almaq məqsədilə preventiv tədbirlərin görülməsini təklif edib.

Görüşdə uşaq hüquqlarının səmərəli müdafiəsi, qaynar xətt xidməti, fərdi müraciətlər üzrə yanaşmalar, uşaqlara ünvanlanan sosial-reabilitasiya xidmətlərinin inkişaf etdirilməsi, bu sahədə kadr hazırlığı məsələsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb, gələcək əməkdaşlığın prioritetləri müzakirə olunub.

Elmar Məmmədov İƏT-in Cammu və Kəşmir üzrə Kontakt Qrupunun iclasında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov sentyabrın 25-də Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyasının 74-cü sessiyası çərçivəsində keçirilən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Cammu və Kəşmir üzrə Kontakt Qrupunun iclasında iştirak edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, Elmar Məmmədovun iclasda çıxış edərək Azərbaycanın beynəlxalq birliyin məsul üzvü qismində, Cammu və Kəşmir məsələsinin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri və BMT-nin müvafiq qətnəmələrinə uyğun olaraq, habelə beynəlxalq humanitar hüquqa tam hörmət etməklə sülh yolu ilə həllini dəstəklədiyini vurğulayıb.

Daxili İşlər naziri Lənkəranda vətəndaşları qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov sentyabrın 25-də Lənkəran Şəhər-Rayon Polis Şöbəsinə daxil işlər orqanlarının fəaliyyəti və səlahiyyəti ilə bağlı məsələlərə əlaqədar növbəti qəbul keçirib. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, qəbulda Lənkəran, Cəlillabad, Masallı, Astarə, Yardımlı, Lerik şəhər və rayonlarının müdafiəçisi 42 nəfər iştirak edib.

Vətəndaşları şəxsən dinləyən nazir onları narahət edən problemlərin operativ şəkildə, mövcud qanunvericiliyə uyğun həllini üçün addımları baş idarə və xidmət rəislərinə konkret tapşırıqlar verib. Müdafiəçilərin böyük əksəriyyəti ele yerində həllini tapıb.

Əvvəlki 1-ci səh.

Qeyri-neft sektorunda xüsusi çəki olan kənd təsərrüfatında da iri layihələr icra olunur. Bu məqsədlə ölkə üzrə 23 iri kənd təsərrüfatı müəssisəsi və 51 aqroparkın yaradılması nəzərdə tutulub. Hazırda 22 aqropark fəaliyyət göstərir, ilin sonunadək daha 11 aqroparkın fəaliyyətə başlanması nəzərdə tutulub.

İslahatların əsas hədəflərindən biri də ölkədə yeni istehsal sahələrinin yaradılmasıdır. Bu məqsədlə xarici və yerli sahibkarlar üçün mürəbit və əlverişli investisiya mühiti yaradılıb. İnkvestisiya təşviqi siyasəti uğurlu nəticələrini verir. Belə ki, bugünkü 400-ə yaxın layihə təşviq olunub və onların nəticəsində ölkə iqtisadiyyatına 3,4 milyard manat sərmayə qoyulub.

İslahatlar ümumi daxili məhsulun artımında da özünü göstərir

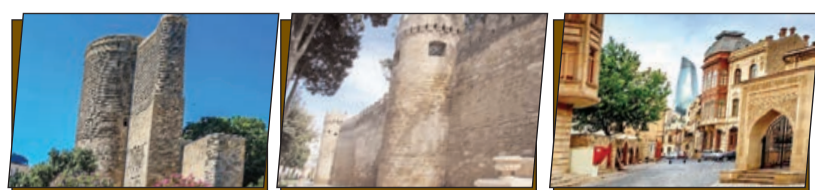
İnvestisiya təşviqi siyasəti uğurlu nəticələrini verir. Belə ki, bugünkü 400-ə yaxın layihə təşviq olunub və onların nəticəsində ölkə iqtisadiyyatına 3,4 milyard manat sərmayə qoyulub.

Qeyri-neft sektorunda sahibkarlar üstünlük təşkil edir və istehsal olunan məhsulun 80 faizdən çoxu onlara məxsusdur. Həyata keçirilən islahatların bir məqsədi də ölkədə sahibkarlığın inkişafı ilə daha çox məhsul istehsalına nail olmaqdır. Bu sahədə görülən işlər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir.

Belə ki, Dünya Bankının “Doing Business” proqramı çərçivəsində Azərbaycan 10 ən islahatçı ölkə kimi tanınır və ölkəmiz 32 pillə irəliləyərək hazırda 25-ci yerdə qərarlaşıb. Cari ilin yanvar-avqust aylarında ölkə üzrə ümumi daxili məhsul istehsalında da nəzərəcarpan irəliləyiş var. Belə ki, həmin dövrdə ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 50,9 milyard manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,4 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal edildi. Bu dövrdə iqtisadiyyatın qeyri-neft qaz sektorunda istehsal olunan əlavə dəyər 3 faiz, neft-qaz sektorunda isə 1,6 faiz artıb. Ümumi daxili məhsulun 43,6 faiz sənaye sahəsində formalaşdı. Əhalinin hər nəfərinə düşən UDM 5145,1 manata bərabər olub.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 8 ay ərzində 30,9 milyard manatlıq və ya keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edildi. Nəticədə sənayenin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 15,2 faiz çoxaldı.

Rüstəm KAMAL, “Azərbaycan”

İÇƏRİŞƏHƏR

Əsilzadələr

Onlar qədim Bakının əsrarəngiz İçərişəhərinin sakinləridilər. Gəlimli-gedimli dünyanın axarında bir-birini əvəz edən övladları var-dövləti olsalar da, onlara ad-san, hörmət-izzəti qazandıran başqa zənginlikləri idi. Mülləkdən, neft quyularından, gəmilərdən, dükanlarından, meyvə və zəfəran bağlarından da çox xeyirxahlıqları ilə dillərə düşmüşdülər.

Xanlıqlar dövründə hakimiyyətin rəhbər vəzifələrində təmsil olunurdular. Hətta qohum olduqları Bakı xanı I Mirzə Məhəmməd xan Türkan kəndini Ağa Hacı Kərim bəyə (1694-1768) bağışlamışdı. Onun oğlu Ağa Hacı Mansur bəy (1731-1796) bu nəslin ən nüfuzlu, səxavətli nümayəndələrindən biri kimi tanındı. Elə bu nəslin davamçıları da Ağa Hacı Mansur bəyin xatirəsinə hörmət əlaməti olaraq adını özələrinə soyaq götürüdürlər və Mansurbəyovlar kimi tanındılar.

Bakı camaatı isə ona sevgisini, rəğbətini İçərişəhərdəki meydanların birinə onun adını verməklə bildirdi. Şəhərdə "Ağa Salah meydanı" belə yarandı. Zamanın hökmüylə gələnlər gedirdi. Və gələnlər elə bir ad qoyurdu ki, gələnlər üzərlərinə böyük məsuliyyət götürməli olurdular. Bu, yalnız say-siz-hesabsız mali-mülkü idarə etmək demək deyildi. Ağa Salah bəydən sonra onun işlərini boynuna götürən kiçik oğlu Məşədi Məlik-Məmməd bəy (1845-1909), ya da bəzilərinin qısaca

Mansurovlar

Sahibkarlıqdan musiqiyə...

Mansurbəyovlar necə Mansurov oldular

Babası və atasının mirasına sahib çıxan Ağa Hüseyn bəy (1767-1829) onların yolunu davam etdirdi, əsasən, ticarətlə məşğul oldu. O, Türkan kəndinin, Keşlə, Xilə və Abşeronun digər kəndlərində əkinçilik sahələrinin, Mərdəkan və Şüvəlanda meyvə bağlarının, mal-qara sürələrindən, al itlərinin, neft quyularının sahibiydi.

XIX əsrin əvvəllərində şimaldan gələn belə qədim odlar diyarına yetişdi. Çar Rusiyası Azərbaycan xanlıqlarını işğal etməyə başladı. 1806-cı ildə imperiya qüvvələri Bakı xanlığının ərazilərini də zəbt etdi. Bundan sonra Mansurbəyovların da qara günləri başladı. Var-dövlətləri özərləndi qalsada, əksər sahələri yitdi, bəylikləri əllərdən alındı. Beləcə, Mansurbəyovlar soyadı Mansurov oldu.

Ancaq həddindən artıq zəhmətsevər və bacarıqlı olan bu nəslin övladları çarizmin gətirdiyi ictimaiyyəti gərginliklərdən usanıb geri çəkilmədilər. Tezliklə Ağa Hacı Mansur bəyin nəvəsi Ağa Salah bəy (1800-1848) nənəki Rusiya, hətta uzaq ölkələrlə ticarət əlaqələri qurdu. Onun Bakı, Rusiya və İranın bir çox şəhərlərindəki dükanlarında çeşid-çəşid mallar satılırdı. Bu dükanlardan geyim, xət, inşaət materialları, ağac, metal, məişət əşyaları, zərgerlik məmulatı, parfümeriya, bir sözlə, nə istəsən tapmaq olardı. Tacirlərin çoxundan fərqli olaraq Ağa Salah bəyin öz gəmiləri var idi. Bakıya mallar bu gəmilər vasitəsilə gətirilirdi.

Bakı şəhərinin fəxri nəsilli vətəndaşı

Ağa Salah bəyin həm də çoxlu evləri, mülləri və torpaq sahələri var idi. Ata-babalara kimi o da həmişə xoşbəxt, imkansızlara əl tuturdu. İçərişəhərdə köhnə evləri alır, sökdürüb yerində meydanlar salır, küçələri, yolları genişləndirirdi ki, faytonlar rahat hərəkət etsin. Ağa Salah bəyin bu xeyirxah işləri Bakı şəhər rəhbərliyini belə bir qərar verməyə vadar etdi: çarizm səlahiyyətlərini, bəyliyi Mansurbəyovlardan alsa da, 1840-cı ildə Ağa Salah bəyi "Bakı şəhərinin fəxri nəsilli vətəndaşı" adına layiq gördü.

Yaddaş

Azərbaycanın orta əsr şəhər və qalalarında ehtiyat üçün tikilmiş yeraltı gizli yolların olması haqqında xeyli məlumat mövcuddur. Xalq yaradıcılığında da yeraltı gizli yollar haqqında çox danışılır. Yeraltı yollar xüsusi marağa səbəb olmuşdur, onların təsadüfən yaranmadığı və real həyata bağlı olduğu aydınlaşdır.

Orta əsr şəhər və qalaları düşmənlərin mühasirəsinə düşdüylə zaman su, ərzaq, silah əldə etmək, son anda xilas ol-

söylədiyi Məşədi Məlik bəy də bunu yaxşı bildirdi.

Bakı və Abşeronda ilk muğam məclisləri...

O, üç yaşında iken atası Ağa Salah bəy vəfat etdi. Tərbiyyəsi anası Qızxanım və əmisi Ağa Hacı Əli bəy məşğul oldular. Yazıb-oxumağı uşağ yaşlarında mədrəsədə öyrəndi. Mansurovların sahibkarlıq xüsusiyyətləri ona da keçmişdi. Odu ki, işləri davam etdirərkən çətinlik çəkmədi. Ancaq Məşədi Məlik bəy öz cazibəsinə salınan bəy qəza alem də vardı... Gələnc illərində böyük qardaşı Məşədi İsmayıl bəylə birlikdə poeziya və musiqiyə maraq göstərdi. Məşədi Məlik bəy tərza, kamançada, cürə sazında, qarmonda və dəfdə ifa etməyi öyrəndi. On səkkiz yaşından - 1863-cü ildən isə onun İçərişəhərdəki evində muğam məclisləri quruldu. Məşədi Məlik bəy vəzəzədə və körpülərdə adam qoyur və onlara deyirdi: "Elə ki, gördünüz bir adam əlində musiqi aləti gəlir, onu mənim evimə gətirin". Azərbaycanın hər yerindən, Gürcüstandan, İrandan xanəndələr, musiqi ifaçıları gəlir, aylarla Məşədi Məlik bəyin evində qalır, muğam və poeziya məclislərində iştirak edir, burada əsl sənət məktəbi keçirdilər. Onun evində səslənən musiqilərin sədəsi hər yana yayılırdı. Qonşuluqda yaşayan molla qəzabə lənət yağdırdı: "Allah sizə qənim olsun, bu evdə şeytanlar yuva salıb". Digər qonşular mollağa gülürdü.

Məşədi Məlik bəyin evinə, bağına gələn daimi qonaqları arasında o dövrün məşhur neft qazdaşları Robert və Lüdvig Nobel qardaşları, Alfons de Rotşild, Bakının meri Stanislav Despot-Zenoviç, memarlar

İosif Qostavski və İosif Ploško, mühəndis-polkovnik Nikolay Avqustov fon der None, paytaxtın əsilzadələri, zadəganları da vardı.

Məşədi Məlik bəy muğamların şöbə və guşələrini, poeziyanı, xüsusən qəzəlləri gözəl bilirdi. O, ömrünü Azərbaycan incəsənətini, mədəniyyətinin inkişafına həsr etdi. Gənc istedadlara himayədarlıq etdi, onların peşəkar kimi formalaşmalarına bacardığı kimi yardım göstərdi.

Məşur tarzən Sadıqcan, kamançaçı Mirzə Səttar, Seyid Mirbəyev, Hacı Hüse, Mirzə Fərc, Məşədi İsi, Əli Şirazi, Ağa Kərim Salik, keçəçi oğlu Məmməd, balaxanlı Əli Zühəb, şamaxılı Mirzə Məmmədhasən, şəkilli Ələsgər, Ağa Səid oğlu Ağabala, Bülbülcan, Cabbar Qarayəddoğlu, Seyid Şuşinski, İslam Abdullayev və başqaları onun evində qurulan musiqi məclislərində iştirak edirdilər. Məşədi Məlik bəy Bakı və Abşeronda ilk muğam məclislərinin yaradıcısı kimi Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixinin yaddaşında qaldı.

Oğlu Məşədi Süleyman bəy (1872-1955) onun davamçısı oldu. Bu dəfə də nəslin varidatını idarə etmək üçün layiqli seçim edilmişdi. Qardaşları, bacısı və həyat yoldaşı öz müliyyətinin idarə olunmasını ona görə Məşədi Süleyman bəy etibar etdikləri ki, idarəetmədə sərişətli, savadlı, məlumatlı idi. O, ilk təhsilini mədrəsədə aldıqdan sonra rus-tatar məktəbində oxumuşdu. Fars və ərəb dillərini mükəmməl bilir, rus dilində sərbəst danışır, fransız, alman, ingilis və bir az da italyanca söhbətlaşmağı bacarırdı.

Məşədi Süleyman bəy icarədar və sahibkar idi. Bir sıra neft şirkətlərinə boru kəmərlərini çəkilişi üçün özünü, ona etibar olunmuş torpaqları icarəyə verirdi. "Восточное Товарищество", "Русское Неф-

тяное Общество" (РУНО), "Русское Товарищество "Нефть", "Общество Борн", Товарищество "Бр.Мирзоевы и К", Товарищество "Арамазд", "Русское Нефтепромышленное Общество", Товарищество "Бр.Нобель", "Восточное общество Товарных Складов" və başqa şirkətlərlə müqavilələr bağlamışdı.

Məşədi Süleyman bəy atasının yalnız maddi deyil, həm də mədəni varidatının sahibi oldu. İçərişəhərdəki evinin, Şüvəlandaki bağının qapılarını yene ziyallıq, xanəndələr, musiqiçilər, şairlər açdırdılar. Yene muğam məclisləri quruldu. Çünki müştəri Məşədi Süleyman bəy də ruhuna hopmuşdu. O da özünü muğamsız, musiqisiz təsəvvür edə bilmirdi. Məşədi Süleyman bəy həm də mahir tarzən və muğam bilicisi kimi tanınırdılar.

Onun başçılıq etdiyi Bakı muğam məclisləri 1935-ci ilə qədər davam etdi.

Bir sevdimli məşğuliyyəti də vardı Məşədi Süleyman bəyin. Səyahət etməyi çox sevirdi. O, on bir dəfə bütün Avropanı, Şərq ölkələrini başdan-başına gəzib çıxmışdı. Məşədi Süleyman bəy gətirdiyi ölkələrin mədəniyyəti ilə maraqlanı, mütləq konsert salonları və teatrlara baş çəkər, kübar məclislərində iştirak edirdi.

Azərbaycan musiqi sənətinin keşiyində

Əvvəllər maraq göstərdikləri musiqi sovet dövründə Mansurovların peşəkarcasına məşğul olduqları sənət sahəsinə çevrildi. Məşədi Süleyman bəyin kiçik qardaşı Mirzə Mansur bəy (1887-1967) Azərbaycan muğamlarının mahir bilicisi, musiqi nəzəriyyəçisi kimi tanındı, peşəkar tarzən kimi Sadıqcan məktəbinin ənənələrini davam etdirdi.

Sovet hakimiyyəti illərində konservatoriyada dərs deyən Mirzə Mansur bəy tələbələrinə böyük sevgi ilə muğamları öyrətdirdi. O, həm də muğam tərziyinin müəlliflərindən biri oldu. Mirzə Mansur bəyin ifaçılıq ustalığını, muğamın sirlərini dərindən bildiyini Üzeyir bəy Hacıbəyli çox yüksək dəyərləndirirdi. 1930-cu illərin gənc bəstəkarları Tofiq Quliyev və Zakir Bağirov Üzeyir bəyin göstərişi ilə "Rast", "Zabul-segah" və "Düğah" muğamlarının onun ifasında nota köçürüldü. 1940-cı ildə Mirzə Mansur Mansurovun musiqi sahəsində böyük əməyi əməkdar incəsənət xadimi fəxri adı ilə mükafatlandırıldı.

O, həm də yaxşı tar ustası kimi tanındı. Rekonstruksiya etdiyi 4 tərzi Erməitaj, biri Luvr, biri də İstanbul muzeylərindədir. Dördüncüsü isə Mirzə Mansurovun şəxsi tarı idi.

Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixində bir ad da var - Azərbaycan xalq artisti tarzən Bəhrəm Mansurov (1911-1985). O, Məşədi Süleyman bəyin oğlu idi və digər Mansurovlar kimi İçərişəhərdə dünyaya göz açmış, boya-başqa çatmışdı. Mansurovlar nəslinin musiqi yolunu Bəhrəm Mansurov zirvəyə apara bildi. Ömrünün 55 ilini Opera və Bəlet Teatrında tarzən kimi solist-konsertmeyster vəzifəsində çalışdı. UNESCO-nun Azərbaycan muğamları ilə ilk tanışlığı da 1967-ci ildə onun ifasında oldu. Sonralar UNESCO Bəhrəm Mansurovun ifa etdiyi Azərbaycan muğamlarını val, kaset, CD şəklində bütün dünyaya yaydı.

Məşədi Süleyman bəyin digər oğlu - Nadir (1916-1972) və Mirzə Mansurov oğlu Ənvər (1917-1941) də tarzən oldular. Ənvərin oğlu Arif Mansurov (1939-2003) isə respublikada təsərrüfatçı mütəxəssislərdən biri kimi tanındı, Nazirlər Kabinetinin aparatında çalışdı, Tikinti Materialları Nazirliyi, Ekologiya və Təbiiət Nəzarət Dövlət Komitəsinə rəhbərlik etdi. Xeyriyyəçilik əməllərini davam etdirən Arif Mansurovun Bakıya hədiyyəsi şair Əliqəza Vahidin Filarmoniya bağında (sonralar İçərişəhərdə) qoyulan heykəl və Mərdəkan Hacı Zeynalabdin Tağıyevin qəbirüstü abidə kompleksi oldu. Onun oğlu Ənvər Mansurovu (1969) Bakının məşhur "Şən və hüzürçüvablar" komandasının tərkibində MDB çempionu kimi tanıdılar.

Bəhrəm Mansurovun övladlarının üçü də - respublikanın əməkdar artisti, tarzən Elxan Mansurov (1955), xalq artisti, bəstəkar Eldar Mansurov (1952) və əməkdar mədəniyyət işçisi Aydın Mansurov (1953-2017) musiqi sənətini seçdilər. Elxan Mansurov Opera və Bəlet Teatrında tarzən kimi solist-konsertmeyster vəzifəsində çalışır, gənc xanəndələri muğam operalarında aparıcı partiyaların ifasına hazırlayırdı. Aydın Mansurov Aşef Zeynalı adına Musiqi Texnikumunun xor dirijorluğu şöbəsini bitirdikdən sonra bir müddət musiqi məktəblərində müəllim işlədi, sonralar kinooperator sənətinə yiyələndi və bu sahədə çalışdı. Xalq artisti, bəstəkar Eldar Mansurov klassik janrla yazılmış bir çox əsərin, kinofilmlərin və teatr tamaşalarının bəstələnməsi musiqinin müəllifidir. O, muğamların tarixi və nəzəriyyəsi haqqında elmi məqalələrə yanaşı, bir neçə kitabın da müəllifidir.

Bakı əsilzadələrindən olan Mansurovlar öz ömür yolları ilə göstərdilər və göstərəcəklərdir ki, bu millətin necib, xeyirxah övladı olmaq üçün yalnız mal-pul gerek deyil. Bu dünyanın var-dövləti etibar-sizdir. Faydalı işlərə könüllərə və hafizlərə yazılanlar isə əbəddir.

Zöhrə FƏRƏCƏVA, "Azərbaycan"

Ədəb xəzinəsi

Bakılıların qonaqpərvərliyi

Bəşər mədəniyyətinin dəyərlərindən biri olan qonaqpərvərlik adətı xalqın fəaliyyətini, yeni zamanda, əldə etdiyi uğurları əbədləşdirən ədəb xəzinəsidir. Milli xarakter, özünüdərk və digər dəyərlərin məcmusu bu ədəb xəzinəsində çox aydın əks olunmuşdur.

Xalq öz həyatının canlı lövhələrini, məişət tərzi qonaqpərvərlikdə yaşatmış və onu davam etdirməyə çalışmışdır. Qonaqpərvərliyin mahiyyətində dostluq, səmimiyyət, səfəqət, mehribanlıq, ehtiyacı olana əl tutmaq, yardım etmək kimi yüksək insani keyfiyyətlər durur. Bu kimi keyfiyyətlər müəyyən adət və ənənələrin icrası və davranış qaydalarında öz əksini tapır. Bu isə ev sahibinin mənaəvi-əxlaq keyfiyyətlərinin aynasıdır.

Hər bir xalqın qonaqpərvərlik adətini özünəməxsus xüsusiyyətləri ilə fərqləndirir, icra xüsusiyyətlərinə görə də seçilir. Lakin bütün xalqlarda qonağa böyük diqqət yetirilməsi şübhəsizdir. Qonaqpərvərlik xalqın qiymətli sərvətinə çevrilərkən onun həyat tərzi əks etdirən bir güzgü olmaqla yanaşı, həm də insanları mənən zənginləşdirən mühüm amildir. Gözlə təbiətə və zəngin sərvətlərə malik olan Bakının əlverişli təbii-coğrafi mövqeyi, məhsuldar torpaqları, yerüstü və yeraltı sərvətləri burada ulu əcdadlarımızın yaşayıb-yaratması və zəngin irs qoyub gətirməsinə hər cür şərait yaratmışdır. Məhz bu zəmin üzərində içərişəhərlər özlərinin maddi və mədəni mədəniyyətini formalaşdırıb və inkişaf etdirmişdir. Bu zənginlik onun süfrə mədəniyyətində də müşahidə olunur.

Qonaqpərvərlik adətini qədim tarixi kökləri var. İbtidai icma quruluşu dövründə bütün insanlarda maddi və mədəni mədəniyyət bir-biri ilə sıx vətədatdə idi. İnsanlar arasında ki münasibətlər və adətlər və vətəndəşlik uyğun qurulurdu. Lakin zaman keçdikcə ibtidai icma quruluşu dağılıb və ayrı-ayrı tayfa-lar müxtəlif həyat tərzi ilə bir-birindən fərqlənməyə başladılar.

Tarix elmləri doktoru, professor Kamil İbrahimovun sözlərinə görə, qonaqpərvərliyin tarixi kökləri çox qüvan ki, qan qonuluquna əsaslanan qəbilənin formalaşdığı və inkişaf etdiyi bir dövrdə axtarmaq lazımdır: "Çünki ayrı-ayrı qəbilələr bir-biri ilə ünsiyyət saxlamıya, iqtisadi münasibətlər qurmağa, gələcək həyatın zəruri tələbatını ödəmək üçün əlaqə yaratmağa ehtiyac duymuşlar. Aydıncı ki, qəbilə daxildir insanlar bir-biri ilə sıx surətdə bağlı olmuşlar. Müxtəlif qəbilələr arasında belə bağlılıq onların tayfa ittifaqlarında birləşməsi ilə nəticələnmişdir".

Keçmişdən bəri bəkililərdə belə bir ənənə hökm sürür ki, yoldan ötən, tammamla yad bir adam belə qonaq olduğunu bildirsə, ev sahibi ona canla-başla onun qoymu göstərməlidir. Çox vaxt qonağı yalnız ev sahibi deyil, qonlu qohum-əqrəbəsi də evinə dəvət etməyi özüne borc bilir.

Aile üzvlərinin hamısı qəfil gələ biləcək qonağın qarşılmasına həmişə hazır olurdular. Yüksək səviyyəli qonaqların qarşılmasına üçün atlı dəstəsi göndərilirdi. Xüsusi diqqət mərkəzində olan xarici müasfirləri qonaq düşüdükləri yerin bütün şan-şöhrət sahibi olan adamları görməyə gələr və onu təkidlə öz evlərinə dəvət etməyə çalışırdılar. Həyatı təhlükədə olub imdad diləyən qonağın sağlığını keşiyində durmaq üçün ev yiyəsi gözətlər belə qoyurdu. Qonağı evin bütün sakinləri yola salırdı. Ev sahibi uğurlanan qonağa bir qədər də qalması təklif edirdi. Ev sahibi hörmət əlaməti olaraq nəzərləri ilə yola düşən qonağı gözdən itincəyədək müşayiət edirdi.

Bakılıların ailələrində evə gələn qonaq üçün ya ayrıca bir tikili, ya da evin bir otağı hazırlanırdı. Gələn qonağın adı vardsa, ilk növbədə onun atının cilovu tutulur və onu lazımı yerə bağlayırdılar. Umumiyyətlə, qonağı çoxlu sualla yorma, gəlişinin məqsədini soruşmaq və nə zaman gedəcəyi ilə maraqlanmaq ev sahibini üçün ədəbdən kənar sayılırdı.

Hələ qədim zamanlardan evə gələn qonaq süfrənin yuxarı başında oturdulurdu. Onun yanında isə evin böyüyü, ehtiram sahibi ağsaqqallar və hörmətli şəxslər otururdular. Söhbəti yalnız böyüklər apara bilərdilər. Qonaqlıq zamanı məclis başında çox danışmaq düzgün sayılmırdı, belə ki, məclisdə hər kəs öz yerini bilməli idi.

Ev sahibi qonaqlıq süfrəsindəki yeməklərin də müxtəlif çeşidli olmasına çalışırdı. Qonağın şərəfinə düzəldilən məclis süfrəsinin bəzədilməsinə xüsusi diqqət verilir. Gələn qonaq üçün açılan süfrəyə lazı, bol yemək növləri düzülür və adi günlərdə olduğundan fərqlənirdi. Süfrəyə içkilərdən şərab və ayran qoyulur, bəzi hallarda şərab da verilir. Qonaqlıq süfrəsində yeməklərdən əsasən düyü və et xörəkləri üstünlük təşkil edirdi. Xörəklərə bərabər süfrəyə müxtəlif geyiyyəti gətirilirdi. Şimiyat süfrəsinə isə ayrı-ayrı milli şimiyat növləri, mürebələr və s. ilə yanaşı, meyvələr də düzülürdü.

Qonaq evə bərkət gətirirdi.

Hazırladı: İ.ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Gizli yeraltı yollar

lara qədər qalmışdır. Şirvanşahların paytaxtı Şamaxı yaxınlığında strateji cəhətdən böyük əhəmiyyəti olan hündür bir dağın zirvəsində tikilmiş Güllüstan qalasında, İsmayılıda Qız qalasında, İnçəyay kənarında salınmış Güllüstan qalasında, Güllüstan bezi şəhər və qalalarında ki gizli yeraltı yollar buna nümunədir.

Qeyd edək ki, qədim Bakıda yeraltı gizli yolların varlığı haqqında yerli əhali və Bakının qocaman sakinlərinin də ətraflı məlumatları var. Belə yollardan birinin Şirvanşahlar sarayından başlandığını söyləyirlər. Şəhər düşmənlərinin ətrafı müdafiəni təmin etmək üçün yeraltı yolların varlığı böyük əhəmiyyət kəsb edirdi. Belə gizli yollar bəzi orta əsr qalalarında son vaxt-

da isə yeraltı yolla şəhəri tərk etmələri haqqında maraqlı söhbətlər var.

İçərişəhərin şərq tərəfində 1982-ci ildə aparılan genişmiqyaslı arxeoloji qazıntıların nəticəsində aşkar edilən ilk yeraltı yol böyük maraq doğur. Həmin yol orta əsrlərdə Bakının mərkəzi ticarət küçəsi sayılan Şamaxı qala qapısından başlayıb Salyan darvazasına doğru gedən baş küçənin şərq tərəfinin şimal-cənub istiqamətində yerləşir. Maraqlıdır ki, yolun xətti XIV əsrdə tikilmiş "Multan" karvansarasının altından keçərək Qız qalasına doğru uzanır. Gizli yol dövrübaçaq formalı olub, təbii qayaları simmetrik şəkildə kəsib-oymaq üsulu ilə çəkilmişdir.

Professor Kamil İbrahimov deyir ki, İçərişəhərdə son 20 ildə aparılan arxeoloji

qazıntılar nəticəsində orijinal quruluşa malik yeraltı yolun qalığı üzə çıxarılmış və 27 metrə qədər olan hissəsi öyrənilmişdir. Tədqiqatçı bunun birinci təsəddüf olduğunu bildirdi: "Yolun eni 0,8 metr, dərinliyi isə 1,25 metrdir. Onun özlüklərindən görüldüyü kimi, yolun içərisi ilə bir qədər əylidildikdə yerimək mümkündür. Cənuba doğru gedən yolu 9 metr izlədikdən sonra hava-sız və tam qaranlıq şəraiti onun ardını öyrənməyə imkan verməmişdir".

Bu ərazidə yeraltı yol 1924-cü ildə Qız qalasının yanında aparılan arxeoloji qazıntıların nəticəsində də aşkar edilmişdir. Tədqiqatçı V.M.Siso-yev tərəfindən aparılan qazıntı işlərində şimal tərəfə - şəhərin içərisinə doğru gedən yeraltı yolun qalıqları üzə çıxarılmışdı: "Məhz həmin istiqamət əş-

"Azərbaycan"

İmadəddin Nəsimi - 650

Cahana sığmayan mütəfəkkir şair

● Haqq-adalet carçısı

Mütəfəkkir şairin yaradıcılığında multikulturalizm

Multikultural dəyərlər əslir boyu əcdadlarımızın qanında, dünyagörüşündə, psixologiyasında formalaşmışdır. Bu günkü dünyada, psixologiyasında formalaşmışdır. Çox böyük fəxrəli deyə bilərik ki, minillik bir tarixə malik klassik ədəbiyyat nümunələrində biz bunlara tez-tez rast gəlirik. Bir çox mütəfəkkirlərimiz bəşəriyyəti bütöv kimi qələmə verməmiş, ayrı-ayrı xalqları, dirləri bir-birinə yaxınlaşdırmış, insanları dininə görə deyil, dəyərlərinə görə qiymətləndirməyə çalışmışlar.

Ayrı-ayrı dinlərə, müxtəlif xalqlara hörmət və ehtiram klassik anadilli şairimiz Nəsiminin şeir və qəzəllərində öz əksini tapmışdır. Böyük şair əsərlərində dövrün mütərəqqi fikirlərini tərənnü edirdi. O, Nizaminin davamçısı kimi onun Şərq ədəbiyyatına gətirdiyi qabaqcıl ideyaları daha da inkişaf etdirmək uğrunda mübarizə aparmış, bu yolda ölməyə belə gedərək fədakar sənətkar kimi tarixə düşmüşdür. Bu dahi şəxsiyyət Azərbaycan ədəbiyyatında ana dilində yaranan fəlsəfi şeirin əsasını qoymuşdur. Böyük şair İmadəddin Nəsimi Şamaxıda doğulmuşdur. Bəzi mənbələrdə onun əsl adının Əli olduğu da iddia olunur. Nəsiminin atası Şirvanlı Seyid Mehəmməd adlı tanınmış insanlardan biri idi. İslamın yaxşı yayıldığı və həmin dövrlərdə iri mədəniyyət mərkəzlərinə çevrilirdi şəhərlərdən olan Şamaxıda çoxlu məktəblər, mədrəsələr, kitabxanalar vardı ki, bu da mütərəqqi fikirləri sənətkarın formalaşmasına və inkişafı üçün mümbit bir mühit sayılırdı. O dövrün görkəmli alimlərindən təhsil alan Nəsiminin diqqətini həmin vaxtlarda Azərbaycanı geniş yayılmış hürrüfət təlimi çəkmişdi. O, uzun müddət Fəzlullah Nəsiminin yanında xidmət etmiş, öz qəzəllərində bu

təlimi ifadə etməyə çalışmışdı. Bəzi mənbələrdə görə, onun qızı ilə ailə həyatı da qurmuşdu. Şairin qəzəllərini oxuduqca onun qədim yunan fəlsəfəsini, ədəbiyyatını, İslamın, yəhudiliyin və xristianlığın əsaslarını yaxşı bildiyi, həttə tibb, astronomiya, riyaziyyat və məntiq kimi elmlərə yiyələndiyi aşkar olunur. O, dövrün ən yaxşı universitetlərinin və rəhbərləri kamil təhsilə malik olmuşdur. Heç təsadüfi deyil ki, Nəsimi yaradıcılığının əsasında da kamil insan anlayışı durur. Xüsusilə üç dildə - Azərbaycan, fars və ərəb dillərində yaxşı yazma və oxuma biləcəyi onun bir sənətkar kimi şöhrət qazanmasına səbəb oldu. Bu da şairin divanlarının əlyazma şəklində bütün Orta Asiyada yayılmasına geniş şərait yaratdı. Müxtəlif dillərdə yazmaq o, öz mütərəqqi fikirlərini ayrı-ayrı xalqlar arasında yaydı, eyni zamanda onlar arasında mədəni əlaqələrin, xüsusilə kamil insanın tərənnününə yer ayırırdı.

İlk vaxtlar yaradıcılığında sufizmin elementləri çox olsa da, sonralar hürrüfət təlimini qəbul edən şairin yaradıcılığının mərkəzində insanı kamilləşdirən, öz nüruna qərq edən Allah durur. Lakin Nəsiminin şeirlərinə diqqət yetirəndə görürük ki, onun tələm etdiyi hürrüfət təlimi Fəzlullah Nəsiminininkindən çox fərqlənir. Nəsiminin şeir və qəzəllərində müxtəlif dinlərin müqəddəslərinə - İbrahimə, Musaya, Süleymana, Yaquba, İsa Məsiha, Məryəmə çox böyük ehtiram göstərilir. Yeni Nəsimi bütün insanlara eyni dəyəri verir, onlardakı kamillik, zənginlik kimi üçün insanın hansı millətəndə olmasın heç bir önemi yoxdur. Bütün bu fikirlər bəşər övladına multikultural yanaşmanın bir fəlsəfi təəcəssümüdür.

Bu dənə məmur olmadan
Musaya həm Tur olmadan
Bu abi-angur olmadan
Mən eşqi-mastiyəm.

Bir başqa qəzəlinde oxuyuruq:

İsamsan, Musamsan?
Ya Yusifi - Kənanmsan?
Vallah ki, canım canmsan,
Mən sənədən üz döndərməmə!

Başqa dinlərə münasibətində tolerant baxışlar onun bir çox qəzəllərində öz əksini tapmışdır. O, bir dini digərindən üstün tutmur, məscid-kilsə arasında fərq görmürdü. Onun fikrində, hansı millətə, hansı dinə, hansı ərəqətə mənsubluğundan asılı olmayaraq bütün insanlar Allah qarşısında bərabərdir, hansı dinə və harada sitayiş etməyin heç bir əhəmiyyəti yoxdur.

Mən münacət eyləmə hər dəmbədəm də kuyi-dust,
Çün vücudum Tur olanda bil ki, Musası nədir?
Əhli-haq hər yerdə məskən dutsa, haqdir mənzil
Kəbəvü bütəxəvü məscid, kəlsəsi nədir?
Dünyanın qalı qılından küç, Nəsimi, faqrığı ol,
Aləmi-vəhdəti gözle, bunca qovqası nədir?

Nəsimi poeziyasının əsasını təşkil edən kamil insan həyatının yaradıcısı, özəyi, Yer kürəsinin əşrefidir. Kamil insan dedikdə şair dininə və dilinə görə heç bir fərqliliklərin nəzərə alınmadığı bir bəşəri varlıq nəzərdə tutulur. Bütün insanları sənətkar, onları doğru yola aparmaq, cahillikdən uzaqlaşdırmaq, bərabər imkanlar yaratmaq, hamıya eyni dəyər vermək, saflaşdırmaq, Tanrıya yaxınlaşdırmaq, onları mürəddəd yerlərdə deyil, qəlbimizdə saxlamaq. Bir sözlə, Nəsimi bəşər övladının daxili aləminə dəyər verir. Onun üçün insanın hansı millətəndə olmasının heç bir önemi yoxdur. Bütün bu fikirlər bəşər övladına multikultural yanaşmanın bir fəlsəfi təəcəssümüdür.

İskəndəri zülmətə irişdirdim döndürüm,
Xızın sifətin çəşməyi-həyvanə yetirdim.
Həm Yusifi mən cahli-biyabənə buraxdım,
Həm atəşi mən Musayi-İmrana yetirdim.
Mən ol Musayi-İmrana ki, daim aşığı-Turəm,
Və leykin xeyli müddətdir canından ki, məhcurəm
Gərçi dəmi-Musayəm nurla nar içində,
Həm bir ölü dirildən İsayi-müccizatəm.

Nübar BAYRAMOVA,
ADPU-nun Quba filialının
Pedaqoji fakültəsinin
dekan müavini

● Yubiley tədbiri

Ədəbi-mədəni fikir tarixində yeri olan ustad

Bu cahana sığmayan şair sönməz fikir şöləsinin nurunda öz əzəmətilə bir daha canlandı

Azərbaycan xalqının çoxəsrlik ənənələrinə malik bədii və fəlsəfi fikir tarixində dərin iz qoymuş mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin zəngin irsi bu gün də mədəni-əxlaqi kamilləşmədə mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Şərq xalqlarının mədəni sərəvəllər xəzinasında özünəməxsus layiqli yer tutan Nəsimi yaradıcılığı uzun illərdən bəri elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Onun irsinin ölkəmizdə sistemli tədqiqi və təbliği işə, əlbəttə, ilk növbədə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ədəbi-mədəni fikir tarixində yeri olan böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" 2018-ci il 15 noyabr tarixli sərəncamına uyğun olaraq, ölkə ərazisində keçirilən tədbirlər kütləvi və silsilə xarakter alıb.

Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal Rayon Təşkilatı da dünən ölməz şairin anadan olmasının 650 illik yubileyinə həsr edilən tədbir keçirdi. Tədbiri açan YAP Yasamal Rayon Təşkilatının sədri Tağı Əhmədov öncə diqqətə çatdırdı ki, böyük söz ustasının 600 illiyi UNESCO-nun görkəmli şəxsiyyətlərini və əlamətdar hadisələrini yubileyləri siyahısına daxil edilib. Yubileyinin beynəlxalq miqyasda qeyd olunacağına həmin dövrdən etibarən Nəsimi ilə bağlı çoxsaylı araşdırmalar aparılıb: "Qüdrətli şairin yaradıcılığının və xeyli xaricənlər əlyazma nüsxələri əsasında öyrənilməsi Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tarixinin tədqiqində

Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal Rayon Təşkilatı da dünən ölməz şairin anadan olmasının 650 illik yubileyinə həsr edilən tədbir keçirdi. Tədbiri açan YAP Yasamal Rayon Təşkilatının sədri Tağı Əhmədov öncə diqqətə çatdırdı ki, böyük söz ustasının 600 illiyi UNESCO-nun görkəmli şəxsiyyətlərini və əlamətdar hadisələrini yubileyləri siyahısına daxil edilib. Yubileyinin beynəlxalq miqyasda qeyd olunacağına həmin dövrdən etibarən Nəsimi ilə bağlı çoxsaylı araşdırmalar aparılıb: "Qüdrətli şairin yaradıcılığının və xeyli xaricənlər əlyazma nüsxələri əsasında öyrənilməsi Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tarixinin tədqiqində

Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal Rayon Təşkilatı da dünən ölməz şairin anadan olmasının 650 illik yubileyinə həsr edilən tədbir keçirdi. Tədbiri açan YAP Yasamal Rayon Təşkilatının sədri Tağı Əhmədov öncə diqqətə çatdırdı ki, böyük söz ustasının 600 illiyi UNESCO-nun görkəmli şəxsiyyətlərini və əlamətdar hadisələrini yubileyləri siyahısına daxil edilib. Yubileyinin beynəlxalq miqyasda qeyd olunacağına həmin dövrdən etibarən Nəsimi ilə bağlı çoxsaylı araşdırmalar aparılıb: "Qüdrətli şairin yaradıcılığının və xeyli xaricənlər əlyazma nüsxələri əsasında öyrənilməsi Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tarixinin tədqiqində

Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal Rayon Təşkilatı da dünən ölməz şairin anadan olmasının 650 illik yubileyinə həsr edilən tədbir keçirdi. Tədbiri açan YAP Yasamal Rayon Təşkilatının sədri Tağı Əhmədov öncə diqqətə çatdırdı ki, böyük söz ustasının 600 illiyi UNESCO-nun görkəmli şəxsiyyətlərini və əlamətdar hadisələrini yubileyləri siyahısına daxil edilib. Yubileyinin beynəlxalq miqyasda qeyd olunacağına həmin dövrdən etibarən Nəsimi ilə bağlı çoxsaylı araşdırmalar aparılıb: "Qüdrətli şairin yaradıcılığının və xeyli xaricənlər əlyazma nüsxələri əsasında öyrənilməsi Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tarixinin tədqiqində

da yalnız Nəsimi irsinin deyil, həm də Azərbaycan ədəbiyyatı, incəsənəti, tarixi, bir sözlə, mədəniyyətinin zənginliyinin qorunub saxlanması istiqamətində atılan daha bir mühüm addımdır.

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Qürbət Mirzəzadə, professor Vüqar Əhməd və digər çıxışçılar qeyd etdilər ki, ötən illər ərzində İmadəddin Nəsiminin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi istiqamətində mühüm işlər görüldü.

Xatırladı ki, 1979-cu ildə paytaxt Bakıda Nəsiminin parlaq simasını özündə təəcəssüm etdirən möhtəşəm heykəli ucaldılıb. Son bir il ərzində AMEA tərəfindən şairin bir neçə, xüsusən üç dildə 11 monografiyası buraxılıb. Firudin Qurbansoyun tədqiqatının nəticəsində isə şairin Şamaxıda anadan olması əsaslı faktlarla öz təsdiqini bir daha tapıb. Onun ədəbiyyat və incəsənətdə parlaq obrazı yaradılıb. 2017-ci ilin may ayında Parisdə UNESCO-nun baş qərargahında şairin vəfatının 600 illiyi qeyd edilib, öten illər sentyabr ayında ölkəmizdə ilk dəfə Nəsimi şeir, incəsənət və mədəniyyət festivalı keçirilib.

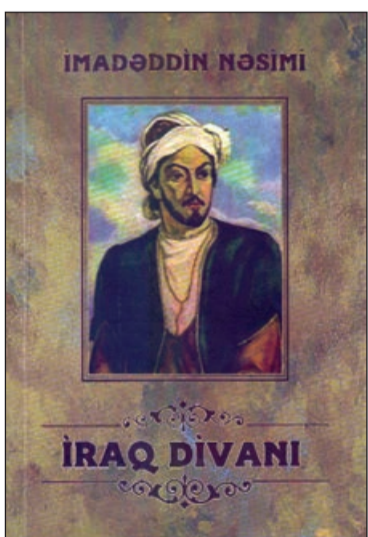
Nəsimi irsinin müasir humanitar düşüncənin tələbləri kontekstində aktuallığı, milli mədəni-mənəvi dəyərlərin təbliği baxımından xüsusi əhəmiyyəti nəzərə alınaraq, 2019-cu il Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə respublikamızda "Nəsimi illi" elan edilib.

Tədbirin bədii hissəsi Azərbaycan Texniki Universitetinin və Milli Konservatoriyasının nəzdində fəaliyyət göstərən İncəsənət Gimnaziyası tələbələrindən ifasız Nəsimi yaradıcılığına həsr edilən ədəbi-bədii kompozisiya ilə başa çatdı.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
Ağaəli MƏMMƏDOV (foto),
"Azərbaycan"

● Nəşrlər

Nəsiminin "İraq Divanı"

Görkəmli alim, beynəlxalq elmi dairələrdə İmadəddin Nəsimi ilə bağlı nüfuzlu mü-təxəssislərdən biri olan professor Qozanfar Paşayevnin hazırladığı dahi şairin "İraq Divanı" öten il ilk dəfə latın qrafikah Azərbaycan əlifbasında oxuculara təqdim olunmuşdur.

Nəsiminin "İraq Divanı" nüsxəsini Ə.Bəndəroğlu-yə Kərkük vilayətinin Tus Xurmatu qəzasının Başır kəndində yaşayan, yaşı 100-ü keçən, özünü Şah İsmayılın nəslindən hesab edən Seyid Heydər töhfə etmişdir. Divanın üzü Molla Turab ibn Molla Səfil ibn Molla Əmin tərəfindən köçürülmüşdür.

Tünd çəhveyi rəngli, qalın dəri cildli bu divan nüsxəsi 286 səhifədən ibarətdir. Əlyazmanın vərəqləri ikiünlüdür. Divanın səhifələrində 14-19 beyt vardır. Ölçüsü 15-21 santimetrdir. Divan nüsxəsində şairin 400-dən artıq şeiri verilmişdir. 398 şeir Nəsimi təxəllüsü ilə tamamlanır. Üç şeir şairin ilk təxəllüslərindən olan Seyid Nəsimi ilə bitir. Bu divan nüsxəsində "Hüseyni" təxəllüsü ilə yazılmış şeirlərə və rübaillərə təsadüf edilmir. Üç qəbriyyətin iç tərəfində "Varlıya qürbət də vətəndir, yoxsula vətən də qürbətdir" yazılmışdır. Divan Nəsiminin "İştə gör" şeiri ilə başlanır və şairin həcmcə böyük bir qəzəli ilə tamamlanır. Son mısralar belədir:

Cümlənin rizqin verdin, əzəl qışm eylədin,
Kiminin yediyi gəmdir, kiminin yağı ilə bal.
Ey Nəsimi, sən yürütdün tövhidi yer üzünə,
Yenə min əstəğfurulla, əfv qıl, ya Zülcəlal.

"Azərbaycan"

Görkəmli elm xadimləri Nəsimi irsi haqqında

"Nəsiminin ana dilində yazılan və dünyanın müxtəlif kitabxanalarında əlyazma şəklində saxlanılan "Divan"larını qarşılaşdırdıqda aydın olur ki, şair son dərəcə mürəkkəb və ziddiyyətli bir yaradıcılıq yolu keçib".

"Nəsimi adını həttə onun məslək əleyhdarları üçün də ölməz edən əsas amil təkcə şairin öz məslək uğrunda mərđana ölmü deyil, bəlkə əsərlərində irəli sürülən insana, insan qüdrətinə, insan yaradıcılığına olan böyük inam və məhəbbətdir, öz mütərəqqi fikirlərini yüksək sənət dili ilə ifadə etmək məhərdətidir".

Həmid ARASLI

"Nəsimi yaradıcılığı ilə başlanan, Nəsiminin işləyib kamilləşdirdiyi, yüksək səviyyəyə qaldırdığı ədəbi-bədii dil özündən sonrakı poeziya dilinə, bununla da ümumən Azərbaycan ədəbi dilinin inkişafına güclü təsir göstərib".

Yusif SEYİDOV

"İmadəddin Nəsimi Azərbaycan xalqının dünya ədəbiyyatına bəxş etdiyi böyük şairlərdən biridir. O, son dərəcə nadir istedad və orijinal sənətkar idi. Dünya ədəbiyyatının ölməz klassikləri içərisində onun heykəli ehlələri ilə yanaşı durur ki, onların həyat və yaradıcılığı mütərəqqi siyasi ideallara estetik təkəkkürün vəhdətini təşkil edir. Bədii söz Nəsiminin əlində inam və əqidələri yolunda mübarizə silahı idi. O, qəyəsiz, fikirsiz, idealsız bir şeir yazmamışdır".

Mirzə İBRAHİMOV

"Nəsimi şair və mütəfəkkir kimi öz zamanının ən qabaqcıl mütərəqqi simalarından idi. Onun zəngin bədii irsi də, mənalı həyatı, faciəli aqibəti də böyük tarixi əhəmiyyətə malikdir. Nəsimi bir insanpərvər kimi, insan dostu kimi əsrlər arxasında irəliyə, gələcəyə baxırdı. Onun gözəl fikirləri, xoş arzuları, böyük sənət əsəri olan şeirləri bu gün daha yüksək qiymətləndirilir".

Məmmədarif DADAŞZADƏ

"Azərbaycan ədəbiyyatında ilk dəfə Xaqani, Nizami kimi böyük humanist sənətkarlar insanın insan tərəfindən alçaldılmasına qarşı çıxaraq etiraz səslərini qaldırmışlar. Onların mütərəqqi ənənəsini doğma dildə davam etdirən ən böyük mütəfəkkir şair isə Seyid Əli İmadəddin Nəsimi oldu. Məğrur şəxsiyyət, nadir istedadlı şair Nəsimi insan şəxsiyyətinin alçaldılmasına ilə heç cür barışa bilmir, bütün varlığı ilə ədalətsizliyə kəskin etiraz edirdi".

Bakir NƏBİYEV

"Nəsimi bir şair kimi əvəzəlməzdir. İzzədin Həsənoğlu, Qazi Bührənoğlu, Qul Əli ilə yanaşı, Nəsimi də anadilli poeziyamızın beşiyi başında durur və məhz ona görə Azərbaycan ədəbiyyatının çoxəsrlik humanist ənənələrini öz əsərlərində yaşadıb, davam və inkişaf etdirib".

Teymur KƏRİMLİ

● Xəbər

Nəsimi festivalı zamanı VIII Beynəlxalq "Tullantıdan sənətə" sərgisi açılacaq

"Nəsimi - şeir, incəsənət və mədəniyyət" festivalı çərçivəsində sentyabrın 30-da "Qala" Dövlət Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunda VIII Beynəlxalq "Tullantıdan sənətə" sərgisi açılacaq.

Layihə Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü, "Təmiz Şəhər" ASC-nin təşkilatçılığı, IDEA İctimai Birliyi, "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi və "Q Gallery" incəsənət qalereyasının dəstəyi ilə həyata keçirilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, sərgidə 14 ölkədən 21 rəssam-heykəltarın əsərləri nümayiş olunacaq. Azərbaycan, Çin, Finlandiya, Hindistan, Xorvatiya, İordaniya, İran, Monteneqro, Özbəkistan, Rusiya, Türkiyə, Şimali Makedoniya, Ukrayna və Yaponiyadan olan

incəsənət nümayəndələrinin əl işləri təqdim ediləcək. Ənənəvi keçirilən sərgi bu il 650 illik yubileyi qeyd olunan dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin yaradıcılığına həsr olunub. Hazırda rəssamlar Qala qəsəbəsində əsərlər üzərində işləyir.

Qeyd edək ki, "Tullantıdan sənətə" sərgisi 2010-cu ildən etibarən təşkil olunur. 2015-ci ildən Qala qəsəbəsində "Tullantıdan sənətə" muzeyi də fəaliyyət göstərir. Layihə tullantı materiallarından sənət əsərləri yaratmağın mümkünlüyünü nümayiş etdirir. Əsas məqsəd əhaliyə ətraf mühiti təmiz saxlamağın vacibliyini aşılamaq, insanları lazımsız saydıqları əşyaları düşünmədən zibil qutularına atmaq vərdişlərindən çəkindirməkdir.

Tural GƏNCƏLİYEV: "Paşinyan son sözləri ilə göstərdi ki, münafiqlik ilə bağlı Metyu Brayzanın deyil, məhz özünün məlumatı yoxdur"

Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanlı İcmasının rəhbəri Tural Gəncəliyev Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında səsləndirdiyi bəyanata münasibət bildirib.

AZƏRTAC-in "Nikol Paşinyanın bazar ertəsi Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı səsləndirdiyi açıqlama və ATƏT-in Minsk qrupunun ABŞ-dan olan keçmiş həmsədr Metyu Brayzaya irad bildirməsi Ermənistanın münafiqlik ilə bağlı münafiqlikə münafiqlik deyib: "Nikol Paşinyan sonuncu bəyanatı ilə bir daha Ermənistanın işğalçı ölkə olduğunu təsdiqlədi. ATƏT-in Minsk qrupunun ABŞ-dan olan keçmiş həmsədr Metyu

Brayza bildirmişdi ki, Paşinyanın "Qarabağ Ermənistanı" sözləri münafiqlik hətta ilə bağlı aparılan danışıqlara son deməkdir. Paşinyanın Metyu Brayzaya bu fikirlərinə irad bildirməsi Ermənistanın təcavüzkar siyasət yürütdüyünü nümayiş etdirir. Paşinyan bildirir ki, ilk erməni lideri olaraq münafiqliyin həlli üçün Ermənistan, həm Dağlıq Qarabağ, həm də Azərbaycan üçün məqbul olan həll variantına tərəfdardır. O, bununla Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasını görməzlikdən gəlməklə, münafiqliyin həllinə qarşı olduğunu izləyir.

Paşinyana tövsiyəm ondan ibarətdir ki, başqasını münafiqlik ilə bağlı məlumat verməkdən imtina etməklə, özünü 1992-ci ildə qəbul edilən ATƏT-in Helsinki sənədləri ilə yaxından tanış olsun. Əgər o, həmin sənədlərlə tanış olsaydı, görürdük ki,

Dağlıq Qarabağın iki - yeni azərbaycanlı və erməni icmaları münafiqliyin həllində maraqlı tərəflər kimi təsbit olunublar. Paşinyan son sözləri ilə göstərdi ki, münafiqlik ilə bağlı Metyu Brayzanın deyil, məhz özünün məlumatı yoxdur.

Nikol Paşinyan anlamalıdır ki, münafiqliyin yeganə həll yolu Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan sərhədləri daxilində erməni və azərbaycanlı icmalarının bir yerdə ədalətli şəkildə yaşamasından ibarətdir. Biz bu fikirləri dəfələrlə səsləndirərək həm beynəlxalq təşkilatların, həm də Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilərin diqqətinə çatdırmışıq.

Digər bir tövsiyəm isə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin erməni icmasınıdır. Əgər Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər cinayətkar xunta rejimindən qurtulmaq və Azərbaycanın

suverenliyi çərçivəsində azərbaycanlı icma ilə birgə yaşamağa hazır olmayacaqsansa, onda onları daha acınacaqlı gələcək gözləyir. Ermənistan rəhbərliyinin bu gün yürütdüyü siyasət Qarabağda yaşayan ermənilər üçün xoşbəxt gələcək vəd etmir. Nikol Paşinyanın sərəmsən açıqlamaları məlumatsız, informasiya blokadasında olan erməni icmasını aldatmaq cəhdi kimi qəbul edilə bilər.

Bölgədə sülh və təhlükəsizlikdə, sözdə səsləndirilən iqtisadi inkişaf və tərəqqidə heqiqətən maraqlı olanlar anlamalıdır ki, münafiqliyin sülh yolu ilə həlli və Dağlıq Qarabağın iki icmasının birgə yaşayışının bərpası üçün heç birinə nail olmaq mümkün deyil. İşğalçı Ermənistan rəhbərliyi nə qədər tez bunu anlayacaqsansa, bir o qədər tez bölgəmizdə ədalət, inkişaf və sabitlik bərpa olunacaqdır.

AAF-ın təşkilatçılığı ilə Gəncədə idman avtomobillərinin yarışı və şousu keçiriləcək

Sentyabrın 29-da Gəncədə Azərbaycan Avtomobil Federasiyasının (AAF) təşkilatçılığı ilə idman avtomobillərinin yarışı və şousu keçiriləcək. Heydər Əliyev Park Kompleksi ərazisində təşkil olunacaq tədbirdə 40-dən çox avtomobil - "volkicar"lar, kartinq və drift avtomobilləri, sportkarlar iştirak edəcək.

AAF-dan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, tədbirə tanınmış pilotlar - "Drift GP International" promoteri Nayil Qan, drift üzrə

Almaniya çempionu Sebastian Fontiyn, "Drift All Stars European Series" yarışlarının qalibi Martin Riçards, "Drift GP International" yarışlarının texniki direktoru Antanas Kiquolis, eləcə də yerli drift və "volkicar" pilotları iştirak edəcəklər.

Tədbirdə "volkicar", drift və idman avtomobillərinin yürüşü, "volkicar"ların yarışı, "volkicar" və sportkarla "burnout", drift şouları təqdim olunacaq. Tamaşaçıların arasında avtomobil idmanı və yol hərəkəti təhlükəsizliyi mövzusunda viktorina da keçiriləcək, 20 fəal iştirakçı mükafatlandırılacaq.

Tədbir çərçivəsində Gəncədə uşaqlar üçün "Yol hərəkəti təhlükəsizliyi" həftəsi də keçiriləcək. Bununla əlaqədar sentyabrın 30-dan oktyabrın 4-dək Gəncə şəhərindəki bir sıra ümumtəhsil məktəblərində təşkil olunacaq təlimləri AAF-in yol hərəkəti təhlükəsizliyi üzrə məsləhətçiləri Əllaz Əliyev, Ərşad Hüseynov və Sahib Əsgərov aparacaqlar.

Uşaqlara yol hərəkəti təhlükəsizliyi, o cümlədən yol nişanları, işıqfor, piyada keçidi və digər istiqamətlər üzrə məlumat verəcək.

Türkiyədə 16 terrorçu zərərsizləşdirildi

Türkiyədə sentyabrın 21-dən keçirilən "Qıran-3" əməliyyatı çərçivəsində 16 terrorçu zərərsizləşdirilmişdir. Onlardan ikisi Daxili İşlər Nazirliyinin "boz" siyahısında yer alırdı.

Nazirliyin məlumatına görə, əməliyyat Türkiyənin cənub-qərbində - Şırnak və Siirt vilayətlərində keçirilir. "Qıran" əməliyyatı avqustun 17-də, "Qıran-2" isə avqustun 27-də başlamışdır. Ümumilikdə üç əməliyyat çərçivəsində 43 terrorçu zərərsizləşdirilmiş, onların 58 siyahıdan çıxarılmışdır.

General Arif Çətinin rəhbərlik etdiyi əməliyyatlara jandarma qüvvələri, polis və silahlı könüllülər cəlb olunmuşlar.

Beynəlxalq aləm

Nümayəndələr Palatası Trampın impichmentinə nail olmaq istəyir

ABŞ Nümayəndələr Palatasının spikeri Nensi Pelosi ölkə Prezidenti Donald Trampa impichment elan etmək üçün əsasların müəyyənləşdirilməsini qarşısına məqsəd qoyan rəsmi prosedura başlamaq barədə qərar açıqlamışdır. Bu barədə "Rosbal" agentliyi xəbər verir.

"Trampın hərəkətləri göstərir ki, o, milli təhlükəsizliyə xəyanət edib" deyən Pelosi Demokratlar Partiyasının nümayəndələri ilə görüşdən sonra jurnalistlərə bildirmişdir.

Bu qərara səbəb Trampın Ukrayna Prezidenti Vladimir Zelenski ilə telefon danışıqı olmuşdur.

"The Wall Street Journal" qəzetinin xəbərinə görə, danışıq zamanı Tramp Zelenskidən növbəti prezident seçkilərində özünü əsas rəqibi Con Bayden və Ukraynanın qazirkeci ilə əlaqəsi olmuş oğlu Hanter Baydenin fəaliyyətini təhqiqəndə hüquqşünas Rudolf Cullaniyə yardım olumasını xahiş etmişdir.

Bu arada ABŞ Prezidenti administrasiyası impichment prosedurunun başlanmasına görə Konqresin Nümayəndələr Palatasındakı demokratları "partizansayığı siyasi hücumları" ittiham etmişdir.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl Donald Tramp demokratların başladığı impichment prosedurunun "əcnəb oyu" kimi qiymətləndirmişdir.

Pakistanda dəhşətli zəlzələ

Pakistanın şimal-qərbində 5,8 bal gücündə zəlzələ baş vermişdir. Açı 24 nəfər həlak olmuş, 700 nəfərə yaxın adam yaralanmışdır. Bu barədə "Röyter" agentliyi xəbər verir.

ABŞ Geoloji Xidmətinin məlumatına görə, yeraltı təkanların episentri Mirpur şəhərindən 1 kilometr cənub-qərbdə, 10 kilometr dərinlikdə qeydə alınmışdır.

Zəlzələ paytaxt İslamabadda, Lahorda və Hindistanın bir neçə rayonunda hiss edilmişdir. Catlan şəhərində və Mirpur regionunun yaşayış məntəqələrində bir çox ev dağılmışdır. Yollarda iri çatlara əmələ gəlmişdir.

Əfqanıstan Prezidentinin seçki qərarının yaxınlığında partlayış

Dünən Əfqanıstanın cənubunda yerləşən Qəndəhar əyalətində ölkə Prezidenti Əşrəf Qaninin seçki qərarının qarşısında baş vermiş partlayış nəticəsində 3 dinc sakin həlak olmuş, 7 nəfər yaralanmışdır. Bu barədə "Anadolu" agentliyi xəbər verir.

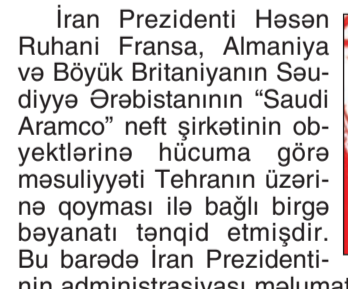
Qəndəhar polis idarəsinin nümayəndəsi Cəmal Nasir Bərikzayın dediyinə görə, Qaninin seçki qərarının yaxınlığında bomba partlamışdır. O bildirmişdir ki, ölənlər arasında bir uşaq da var.

Terror aktına görə hələ ki heç bir qruplaşma məsuliyyəti üzərinə götürməmişdir.

Əfqanıstanda prezident seçkiləri sentyabrın 28-nə təyin edilmişdir.

Ölkədə 18 ildir davam edən müharibə yüz minlərlə adamın həyatına son qoymuş, milyonlarla sakin ölkədən qaçmışdır.

Ruhani Londonun, Parisin və Berlinin mövqeyini pislədi

İran Prezidenti Həsən Ruhani Fransa, Almaniya və Böyük Britaniyanın Səudiyyə Ərəbistanının "Saudi Aramco" neft şirkətinin obyektlərinə hücumu görə məsuliyyəti Tehranın üzərinə qoymasına əlavə olaraq bəyanatı tənqid etmişdir. Bu barədə İran Prezidentinin administrasiyası məlumat vermişdir.

Ruhani BMT Baş Assambleyasının Nyu Yorkda keçirilən 74-cü sessiyasında Böyük Britaniyanın Baş Naziri Boris Conson, İsveç Prezidenti Uli Maurer və İsveçin Baş Naziri Stefan Levenlə görüşmüşdür.

Britaniyanın Baş Naziri ilə görüşdə tərəflər nüvə sazişini və regional problemləri müzakirə etmişlər. Ruhani Böyük Britaniya, Fransa və Almaniyanın birgə bəyanatını tənqid etmiş, Tehranın üvanına ittihamları əsassız adlandırmışdır. Prezident adçılıqları ölkələri nüvə sazişinin iştirakçıları kimi öhdəliklərini icra etməyə çağırılmışdır. İran lideri bildirmişdir ki, "regionun ölkələri arasında əməkdaşlıq möhkəm sabitlik və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün yeganə vasitədir".

İran Prezidenti Həsən Ruhani Fransa, Almaniya və Böyük Britaniyanın Səudiyyə Ərəbistanının "Saudi Aramco" neft şirkətinin obyektlərinə hücumu görə məsuliyyəti Tehranın üzərinə qoymasına əlavə olaraq bəyanatı tənqid etmişdir. Bu barədə İran Prezidentinin administrasiyası məlumat vermişdir.

Ruhani BMT Baş Assambleyasının Nyu Yorkda keçirilən 74-cü sessiyasında Böyük Britaniyanın Baş Naziri Boris Conson, İsveç Prezidenti Uli Maurer və İsveçin Baş Naziri Stefan Levenlə görüşmüşdür.

Britaniyanın Baş Naziri ilə görüşdə tərəflər nüvə sazişini və regional problemləri müzakirə etmişlər. Ruhani Böyük Britaniya, Fransa və Almaniyanın birgə bəyanatını tənqid etmiş, Tehranın üvanına ittihamları əsassız adlandırmışdır. Prezident adçılıqları ölkələri nüvə sazişinin iştirakçıları kimi öhdəliklərini icra etməyə çağırılmışdır. İran lideri bildirmişdir ki, "regionun ölkələri arasında əməkdaşlıq möhkəm sabitlik və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün yeganə vasitədir".

İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın İnkişafı Fondu 2 (iki) ədəd avtonəqliyyat vasitəsinin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın İnkişafı Fondu avtonəqliyyat vasitələrinin satın alınması məqsədilə "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq açıq tender elan edir.

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, <https://www.etender.gov.az/> - dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlumatı əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar LOT üzrə müəyyən edilən məbləğdə iştirak haqqını göstərilməsinə hesabla köçürdükdən sonra müsabiqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

İştirak haqqı: 150 AZN
Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün satınalınan təşkilatın bank rekvizitləri:

Bank rekvizitləri: Bankın adı: PAŞA Bank ASC
Kod: 505141
VÖEN: 1700767721
Müxbir hesab: AZ28NABZ0135010000000071944 PAHAAZ22
S.W.I.F.T.
Alan: İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın İnkişafı Fondu
VÖEN: 1305619841
Hesablaşma hesabı: AZ03PAHA36015AZNH0100089628

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

- tender təklifi dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- podratçının müəyyən etdiyi digər sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satınalınan təşkilata ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri **16.10.2019-cu il saat 17:00-a** qədər və tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini **28.10.2019-cu il saat 17:00-a** qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **29.10.2019-cu il saat 12:00-da** açılacaqdır. İddiaçıların açılışın nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.

E-şərtlər toplusunu **26.09.2019-cu il saat 17:00-dan** sonra əldə edə bilərsiniz.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi tərəfindən 11 sentyabr 2019-cu il tarixdə elan edilmiş kirotovka sorğusu metodu ilə mətbəə və çap məhsulları ilə əlaqədar satınalma müsabiqəsinin qalibi "NUR-SS" MMC olmuşdur.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi açıq tenderə dəvət edir

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
"Bakı İstilik Elektrik Mərkəzindən qidalanan magistral istilik xətlərinin istismarının dayandırılması ilə əlaqədar mövcud istilik paylayıcı məntəqələri və yüksəldici nasos stansiyasının yenidən qurulmaqla müasir tipli məhəlli qazanxanaya çevrilməsi məqsədilə layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması"na dair iş və xidmətlərin satın alınması.

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilməsinə hesabla köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Heydər Əliyev prospekti, 152 ünvanında yerləşən "Çinar Plaza" İş Mərkəzinin 12-ci mərtəbəsində yerləşən ofisindən əldə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: 598-16-53 (daxili 1132).

İştirak haqqı: 350 manat. İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Bank rekvizitləri: Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
Kod: 2100057
VÖEN: 1401555071
M/V: AZ41NABZ0136010000000003944
SWIFT: CTREAZ22
Alan: Energetika Nazirliyi
VÖEN: 1300087531
Hesab №: AZ44CTRE00000000000002218301
Təyinatı mütləq yazılmalıdır!
Təyinat: Tenderdə iştirak haqqı Energetika Nazirliyi XHK 2218301

Büdcə sənədi kodu: 7
İqtisadi təsnifat: 142340
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq orqanlardan arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- iddiaçının (o cümlədən hüquqi şəxslərin birliginə daxil olan iddiaçıların) hüquqarızlıq, ixtisaslarını və ixtisas göstəricilərini təsdiq edən sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı, istisna olmaqla) **16 oktyabr 2019-cu il saat 12:00-a** qədər, tender təklifi, bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə **25 oktyabr 2019-cu il saat 12:00-a** qədər Heydər Əliyev prospekti, 152 ünvanında yerləşən "Çinar Plaza" İş Mərkəzinə məxsus binanın 13-cü mərtəbəsində yerləşən ofisində (ümumi şöbəyə) təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri **28 oktyabr 2019-cu il saat 16:00-da** Bakı şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 152 ünvanında yerləşən "Çinar Plaza" İş Mərkəzinin 12-ci mərtəbəsində yerləşən ofisində açılacaqdır.

Qeyd: Açıq tender yalnız mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin iştirakı ilə keçirilir. İddiaçıların solahiyyətlili nüməyəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən 2019-cu il 26 avqust tarixdə Bakı Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzinin avadanlıqlarla təchizatının satın alınması üzrə elan olunmuş açıq tender prosedurunun "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 11.1-ci maddəsinə əsasən davamından imtina edilir.

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Aparatının rəhbəri Hidayət Abdullayev	Mahmud Məmmədov Qazibəyovlar ailəsinə əzizləri	Mahmud Məmmədov Nadir Hüseynova əzizi
ETİBAR QAZIBƏYOYUN	ETİBAR RƏŞİD OĞLU QAZIBƏYOYUN	ETİBAR RƏŞİD OĞLU QAZIBƏYOYUN
vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznü başsağlığı verir.	vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.	vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

<p>BAŞ REDAKTOR</p> <p>Bəxtiyar SADIQOV</p>	<p>Ünvan</p> <p>AZ 1073, Bakı şəhəri, Məhəmməd p. 1073, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə</p> <p>e-mail: secretary@azerbaijan-news.az, az.reklam@mail.ru, azerbaijan-news@mail.ru, www.azerbaijan-news.az</p>	<p>Telefonlar</p> <p>Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor məvənləri - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib məvənləri - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55</p> <p>Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82, Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Fotolüstrasiya şöbəsi - 538-84-73, Məhsulabat - 539-59-33, Fəks - (+994 12) 5398441</p>	<p>Qeydiyyat nömrəsi 1</p> <p>"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığıb sahifələndirilmiş, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir</p>	<p>Rəsmi sənəd və çıxışlarda sülhünün bərabər, dərəcə üçün göstərilən digər yazılarda fəxrli olaraq Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlmişdir</p> <p>Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır</p>	<p>Gündəlik qəzet</p> <p>Tiraj 9028</p> <p>Sifariş 3164</p> <p>Qiyməti 40 qəpik</p>
---	--	---	--	--	---